

GEZOCHT STUURLUI VOOR AS 4

VLIZ vzw
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende

- * **RONNY PRUT MEYERS**
- * **OP REIS: SCHOTLAND**
- * **Z 35 ORA ET LABORA WERD FLYSHOOTER**
- * **DE UITGESTELDE REIS VAN DE O 217**
- * **OP KROEGENTOCHT IN OOSTENDE**
- * **DE WANNES EN DE ZEE**
- * **O 333 GEZONKEN**

De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge en Antwerpen en belandde uiteindelijk in Watou. Ze publiceerde onlangs haar tweede jeugdboek, *Kus uit India*. Voor HVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.

Requiem voor een piepklein pladijsje

Hij zwemt in de havengeul en is helemaal niet onder de indruk van welk voorbijvarend tuig dan ook: zeil- noch vissersboten kunnen hem ertoe aanzetten rustiger oorden op te zoeken. Zijn lijf zit voor driekwart onder het wateroppervlak, het lijkt alsof het zich met moeite drijvende houdt en elk moment kan wegzinken, alleen het onwrikbaar volgehouden strekken van de lange stokhals schijnt dit alsnog te verhinderen. Die hals loopt over in een afgeplatte kop die één lijn vormt met de scherpe snavel. In die snavel spartelt een pladijsje. Het strekt zich zo breed mogelijk uit in een poging te ontsnappen aan de zuigkracht die hem de donkerte in trekt. De aalscholver slikt en slikt, het pladijsje blijft zich hardnekkig verzetten. Gespannen kijk ik toe. Zal de vogel erin slagen dat stevige driehoekje door zijn veel smallere slokdarm te wurmen zonder te stikken? Zal zijn slachtoffer hem alsnog ontglippen? Plots glijdt het pladijsje met een schokje verder naar binnen, nog een schokje en nog een ... weg. Er is niet eens een bobbel te zien, de spieren van de slokdarm hebben het visje onmiddellijk richting maag gestuwd. Ik stel me voor hoe het daar nog even doorgaat met spartelen en dan stilvalt, verlamd door de verteringssappen. Goed dat ik het opmerkte. Goed ook dat ik het weer eens beseft: dat we op een planeet leven waar we andere wezens moeten doden om te overleven. Een planeet waar miljarden levende wezens dagelijks worden gedood, ingeslikt en verteerd. Goed dat ik weer beseft dat er geen ontsnappen aan is. Worden zelfs planeten en sterren niet opgeslokt door zwarte gaten? Ik loop het staketsel af en verwonder me erover dat alles er zo vriendelijk uitziet. Mensen wandelen ontspannen langs de kade, meeuwen

cirkelen boven de open vismarkt, een hond springt blaf-fend tegen zijn baasje op.

'Chgone plaoten, madam', roept een verkoopster me toe. Ja, 't zijn chgone ploaten. Een stuk groter dan het pladijsje van daarnet, maar evengoed in het passieve deel van de voedselketen beland.

Ik koop een 'zichte'. Straks maak ik ze klaar. Straks zal ik hun witte vlees vermalen en inslikken. Mijn maag zal hen verteren en omzetten in een materie die dient om mijn eigen lichaam in stand te houden. Morgen zal ik weer gedode wezens kopen, uit de zee opgevist, aan aarde of lucht onttrokken en dat zal ik blijven doen tot ik sterf en ook mijn lichaam verteerd wordt, omgezet in een andere materie die misschien als voedsel zal dienen voor de aarde waar ik al die tijd op heb geleefd.

Daardoor zijn wij mensen verenigd, bedenk ik: niet door het feit dat we voortdurend levende wezens verslinden, maar omdat we dat beseffen. Ik beseft het. Nu in elk geval. En ik neem me voor die 'chgone plaoten' straks een eresaluut te brengen vooraleer ze heel aandachtig en genietend te verorberen.

Nicole Derycker • foto: Jo Clauwaert

HET VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee

ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus,
Walter Debrock (†), Nicole Derycker,
Juil De Vocht, Zio Joris De Voogt,
Don Fabulist, Peter Flynn, Peter
Holvoet-Hanssen,
L.A. Inghelbrecht, Frank Neyts,
Jef Klausning (†), Antoine Légat,
Chris Meyers, Geert Cyriel Tavernier,
Flor Vandekerckhove,
Louis Vande Castele,
Jacques van Harten, Katrien Vervaele,
Guido Walters (†).
Gasten: Jeroen Demaeght, Eddy Serie,
Geert Walgrave

Redactie te bereiken op 0474 53 88 00

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove
Brusselstraat 12, Bredene

UITGEVERIJ:

VZW Liefkemores.
Redactie, publiciteit en
alle correspondentie:
HVB, Brusselstraat 12,
8450 Bredene

Omslagfoto: Flor Vandekerckhove
Losse nummers: 3,99 euro
Abonnementen!

* Jaarabonnement België

(12 opeenvolgende nummers startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 29,75 euro op rekening
384-0596581-18 van
Het Visserijblad, met vermelding
abo HVB.

* Jaarabonnement Nederland

(12 opeenvolgende nummers, startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 52,00 euro op
de Belgische ING-rekening van
Het Visserijblad (IBAN):
BE50 3840 5965 8118
(BIC): BBRUBEBB.
Vermelding: abonnement HVB.

O 333 gezonken

(foto www.visserijnieuws.punt.nl)

Bij het Franse île de Sein, voor de westkust van Bretagne, is in de nacht van donderdag 4 op vrijdag 5 augustus het Belgische boomkorvaartuig O 333 Marco gezonken. De zes opvarenden konden gered worden.

Vrijdagnacht om 1 uur meldde de bemanning van het boomkorvaartuig dat er water binnenliep nadat het schip een rots had geraakt. Het vaartuig van schipper-eigenaar Tino Amandels was vanuit de Golf met een ruim vol tong op weg naar Zeebrugge om daar op maandag 8 augustus de vangst te veilen. Het 36 meter lange schip was lekgeslagen op rotsen 3 mijl voor de Bretonse zuidwestkust (positie 48°02,3 NB / 004°56,1 WL). De weersomstandigheden waren goed, met weinig wind en goed zicht. Het regionale Kustwachtcentrum CROSS gevestigd in Corsen, kwam onmiddellijk in actie en stuurde twee reddingboten, een helikopter, een sleepboot en een oliebestrijdingsvaartuig naar de plek. Ook het Belgische vissersvaartuig Z 121 snelde ter hulp.

Om 2 uur stapten de zes bemanningsleden over in hun reddingsvlot en 40 minuten later werden ze daaruit opgepikt. Intussen verdween de O 333 langzaam in de golven. De bemanning werd met de helikopter van de Marine afgezet in Brest. In het weekend waren de vissers alweer thuis. Naast schipper Tino Amandels waren aan boord ook nog de bemanningsleden Bart Flitser, Rudy Labat, Robert Campbell, Willy de Grootte en Dennis de Roo.

Van oorsprong een Oostends vaartuig (Bouwjaar 1985 – Motor ABC 875 kW van 1998) voer het eerst vanuit Oostende voor Maurice Coussaert en Oscar Martinsen. In 1990 verhuisde het naar Zeebrugge en ging daar varen voor rekening van André Beernaert en nu voor Tino Amandels, getrouwd met een dochter van Beernaert.

De 26 jaar oude kotter werd onlangs nog gerenoveerd. In april en mei was het schip te vinden bij de Nederlandse Machinefabriek Luyt voor inbouw van een nieuwe lier, aanpassing lierhuis, nieuwe vislosinstallatie en een hydro-aggregaat.

Het wrak ligt op veertig à vijftig meters diepte. Er werden meteen maatregelen genomen om vervuiling door olie lekkage uit het wrak te voorkomen. Duikers hebben met behulp van plastic zakken met klemmen vijf ventilatieopeningen gedicht waaruit olie kan lekken. Onderzoek moet duidelijkheid verschaffen over de precieze toedracht van de scheepsramp. Er zijn vooralsnog geen berichten over een eventuele berging.

(fv)

B.V.B.A. S & S

Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserijschepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toeleveringen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en saneringsschepen

Stuurlui gezocht voor AS4

De beste stuurlui staan aan wal, luidt het spreekwoord. Dat gaat hopelijk niet op voor het Europees As4-programma dat als doelstelling heeft nieuwe ontwikkelingen in de visserij-gebieden te steunen. Omdat één van de krachtlijnen van dat programma de versterking van de rol van de vrouw in de visserij is, interviewden we Stephanie Maes, administratief aanspreekpunt, en Katrien Savels, een vissersvrouw.

Sabine en Stephanie in de keuken.

Zoals de foto laat merken had het interview ook zijn aangename kant. Katrien bakte lekkere tongetjes. Een paar glaasjes witte wijn volstonden om ons op de praatstoel te krijgen. Anderzijds werd het voor de HVB-interviewer een stuk moeilijker om het hoofd bij de zaak te houden. Temeer dat de materie van As4 niet zo bevattelijk is.

Stephanie probeert het me zo concreet mogelijk uit te leggen: *'De krachtlijnen van het As4-programma zijn ketenverkortening en kwaliteitsverhoging van de aangelande vis, innoverende projecten in de visserijsector, kennisverspreiding, duurzaam beheer van de kust en het mariene milieu én de versterking van de vrouw in de visserij. Dankzij het Europees Visserijfonds (EVF) staan ongeveer 4 miljoen euro overheidsmiddelen ter beschikking voor As4. Die som moet worden verdeeld tegen 2015.'*

Geld

'Kleine projecten komen niet in aanmerking want zo'n project moet minimaal 25.000 euro bedragen. Het leeuwendeel, bijna 40%, wordt door het EVF (Europees Visserijfonds) gedragen aangevuld met 10% FIVA (het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij en Aquacultuursector), maar het is de bedoeling dat ook andere overheden (gemeente, provincie...) een duwtje geven. Maar de aanvrager moet in alle gevallen nog altijd 15% van het bedrag zelf bekostigen.'

En daar knelt het schoentje?

'Inderdaad! En het is vaak niet meteen duidelijk dat er een flinke duut uit eigen zak moet komen. Wordt je project goedgekeurd voor subsidiëring door het EVF (46,5%), ben je nog niet helemaal zeker of ook de andere overheden subsidies zullen toekennen. En zelfs al stappen ook zij in de boot, dan moet je zelf nog altijd instaan voor 15% van de totale som. Om een concreet voorbeeld te geven: heb je bijvoorbeeld een project van 30.000 euro, dan moet je nog altijd zelf minimaal 4.500 euro uit eigen zak ophoesten. Een aanzienlijk bedrag!'

'Maar de bedoeling van dat hoge minimumbedrag is wel om individuele acties te vermijden en samenwerking te bevorderen. Het is één van mijn taken om partners samen te brengen die gezamenlijk de krachten gaan bundelen. Op die manier beoogt men structurele effecten. In West-Vlaanderen heeft men met dit soort programma al een succesvolle ervaring op het vlak van plattelandsontwikkeling.'

Mensen

Wie beslist er over de goedkeuring van de projecten?
'Daarvoor is een plaatselijke groep aangesteld die bestaat uit socio-economische actoren uit de visserijsector, en dit zijn zowel afgevaardigden uit overheidsdiensten als ILVO, VLIZ, Maritiem Instituut

Mercator, departement Landbouw en Visserij, de VDAB, als uit de private sector als de rederscentrale, Vlaamse visveiling, Natuurpunt... maar ook raadgevers vanuit de Vlaamse overheid en de provincie. Ook reders en vrouwen van reders, vissers en vissersvrouwen zijn uitgenodigd. Doordat deze groep de projecten goedkeurt, wil men garanderen dat het project gedragen is door de lokale gemeenschap, de zogenaamde bottom-up aanpak, van onderuit zeg maar.'

Bij dat laatste maak ik me toch wel bedenkingen omdat ik merk dat de vissers en vissersvrouwen zelf toch sterk ondervertegenwoordigd zijn in de commissie, Katrien niet te na gesproken.

'Ik ben er een beetje bij toeval in terecht gekomen', zegt Katrien. 'Ik werd gevraagd om ernaar toe te gaan, maar ik had daar niets verloren, dacht ik. Ik wist echt niet wat voor inbreng ik in die As4 kon hebben.'

Hoe het komt dat ze de enige vissersvrouw in de commissie is? *'In de eerste vergadering waren er nog twee redersvrouwen, maar die hebben afgehaakt. Vermoedelijk komen ze niet meer omdat het een te onduidelijk programma is en ze er niet rechtstreeks iets uit kunnen halen voor hun eigen schip of voor de bemanning van dat schip. Maar intussen werd ik wel gekatapulteerd in het dagelijks bestuur van de groep, samen met Bart Naeyaert, gedeputeerde van de Provincie, de voorzitter is, ondervoorzitter Guido Decorte, eveneens gedeputeerde van de Provincie, Sabine Derveaux van het ILVO, Tom Craeynest van de Rederscentrale en coördinator Stephanie.'*

Het valt dus wel op dat er in die plaatselijke groep van pakweg vijftig leden slechts één vissersvrouw actief is. Ze gingen er liever niet op in en een aantal die wel kwam, hield het na één vergadering voor bekeken. Iets wat heel typisch is voor de sector. Er is geen vissersgemeenschap meer, en al kennen de mannen elkaar van op de schepen of op de kaai, de vrouwen hebben er zo na geen contact met elkaar, kennen mekaar vaak ook niet. En interesse om samen te komen, om 't even voor welk project, is er niet. Laat staan om in een commissie als As4 te gaan zetelen. De visserij kent niet zo'n traditie.

'Nochtans is samenwerken nu net een belangrijk element in dit programma', zegt Stephanie.

Het was met af aan duidelijk dat het onderdeel 'vrouwenparticipatie' een moeilijke kaart zou zijn voor As4. Terwijl het de opzet is om een breder kader en een ruimer maatschappelijk raakvlak te creëren. Op de doelstellingen lezen we *'Gelijke kansen en versterking van de rol van de vrouw in de visserij. Vrouwen betrekken in het visserijbeleid (adviesraden, beleidsvorming), vrouwen laten participeren en deelnemen aan bub. AKTEA, het Europees netwerk van vrouwenorganisaties in de visserij. Ze helpen hun rol te vervullen wat betreft de bewustmaking voor veiligheid op zee.'*

Projecten

Maar ik hoor het liever een beetje concreter. Dat zijn woorden, maar we willen wat duidelijkheid daaromtrent. Welke 'vrouwenprojecten' zouden in aanmerking kunnen komen voor subsidiëring? Stephanie keek al eens over onze landsgrenzen heen en noteerde een paar buitenlandse initiatieven.

'In Nederland hebben ze een aanmoedigingspremie in 't leven geroepen voor een jonge ondernemende vissersvrouw. En in Spanje werd het voorstel voor een creche goedgekeurd. Zo kregen de vissersvrouwen extra tijd om wat meer mee te werken in het bedrijf. Nog in Spanje, in Galicië, is er een "kokkel" project waarbij dertig vrouwen zijn betrokken. Ze rapen die schelpen aan de vloedlijn en promoten dit product door het verspreiden van affiches, brochures met informatie, recepten, en een portie artcraft, het manueel vervaardigen van mandjes voor het verzamelen van de kokkels.'

'Zie je dat hier nu al gebeuren, mandjes maken...?' onderbreekt Katrien fel. En ook de andere projecten zijn hier niet toepasbaar.

We brainstormen nog even rond het idee om vissenvel te verwerken tot leder. De luxeschoenen en handtassen die daarmee gemaakt worden, zijn prachtig en exclusief, maar kosten een

SCHILDERWERKEN ROMAN

Ploegstraat 36
8450 Bredene

TEL 0477/43 40 14
nick.roman@telenet.be

fortuin. Dit idee wordt dus wat lacherig afgeschoten. We komen gedrieën tot de constatering dat dit luik van de As4 doelstelling wellicht niet onmiddellijk een project zal genereren. *'Toch moeten we ook verder kijken dan puur de visserij',* zegt Stephanie. *'De sector is ruimer. Zo zijn er bijvoorbeeld op de VDAB drie vrouwen op de tien die de cursus 'visfileerder' volgen. Zij vinden sneller toegang tot de arbeidsmarkt omdat ze zowel inzetbaar zijn in de winkel omdat ze aangenaam overkomen, als geschikt om fileerwerk te doen. Dat is ongetwijfeld een te volgen piste. Zo is kwaliteitsverhoging één van de elementen waarop kan worden ingezet. Dat geldt voor alle schakels in de keten, dus ook de verwerkende industrie en net daar zien we een groter aandeel vrouwen dan mannen.'*

Koken

De vishapjes zijn ondertussen verorberd en we sloffen richting keuken, waar Katrien Stephanie inwijdt in het bakken van tongetjes. Peuzelenderwijs gooi ik iets later een nieuw gespreksonderwerp op tafel. Een beetje gênant is het wel, dat ik als HVB-medewerker moet toegeven dat ik dan wel geregeld kabeljauw-, schelvis en zalmfilet klaarmaak, maar nooit van die kleine visjes als knorhaan, wijting, makreel. Ik kán het niet, of erger nog, ik dúrf het niet te avonturen. Het is behoorlijk beschamend, maar dan heb ik wel een voorstel om aan dat

euvel te verhelpen: een grootschalig kookprogramma op de regionale zender... elke week een vissersvrouw die samen met een presentator vanuit haar eigen keuken een onbekend - en dus ook niet geliefd - visje klaarmaakt. Het idee kent bijval, maar Katrien zegt dat er heel goeie viskookboeken bestaan en ze haalt er een paar die nog niet zo lang geleden verschenen zijn, uit haar kast. Maar goed en wel, loop je langs de vistrap of stap je bij een visboer binnen, heb je toch je kookboek niet bij? De meeste mensen durven zo'n speciale visjes niet te kopen, omdat ze niet weten hoe ze in en uit de pan te krijgen, om nog maar niet van de saus of de garnituur te spreken.

Maar Stephanie heeft daar al een antwoord op. *'Quick respons! Dat heb je nu meer en meer. Het is een soort code op het product en met een simpele tik op je smartphone krijg je via een speciale 'app' ('application' dus) een hele rits informatie over dat product.'* - Geen paniek voor de mensen die dit niet helemaal begrijpen, ondertekende hapt hier ook even naar adem.

'Maar om het wat concreter te maken,' vertelt Stephanie verder, *'je krijgt dus op het scherm van je smartphone te zien waar dat welbepaalde visje werd opgevisst, wanneer, met welk schip en je krijgt er nog een paar recepten bij. Zeer innovatief! Ik hoorde dat uiteenzetten door Herman Konings, bekende trendwatcher, die met zijn boek Latte*

Katrien Savels, 42 jaar, moeder van twee studerende kinderen en vrouw van Mario Decuypere, machinist van de O.51 Stormvogel, werkt bij Westkans, het West-Vlaams bureau voor Gelijke Kansen en Toegankelijkheid. Ze controleert de toegankelijkheid van de gebouwen voor rolstoelgebruikers. Nee, ze werkt niet voltijds en wel voor een heel goede reden. *'Ik werk vier vijfde om op die manier wat uren te kunnen verzamelen om vrij te zijn wanneer Mario even een paar dagen tussen zijn reizen in, thuis is. Aanvankelijk vonden ze dat maar raar op mijn werk, ze begrepen dat niet. Maar nu ik daar een en ander verteld heb, hebben ze er wel begrip en zelfs respect voor. Ze snappen dat het echt niet zo gemakkelijk is, je man zo vaak weg op zee en hem maar af en toe een keer een paar dagen zien, gesteld dat hij dan niet van alles moet herstellen op 't schip!'*

(kv)

Stephanie Maes smullend van een vishapje

Stephanie is 35 jaar, studeerde geografie aan de K.U.Leuven, ging daarna een aantal jaren aan de slag bij de Vlaamse overheid en daarna bij de Provincie West-Vlaanderen waar ze verantwoordelijk was voor het opvolgen van een Europees project. Tussendoor ging ze een jaar als vrijwilliger aan de slag in Ecuador waar ze een gezondheidsatlas maakte voor de hoofdstad.

Werd op 1 april 2011 aangesteld als coördinator van de plaatselijke groep As4. *'Ik ben veranderd van job omdat ik vond dat ik te ver van de realiteit stond. Ik had een nieuwe uitdaging nodig en als ik die vacature voor coördinator van een visserijproject als As4 zag, ben ik er met veel enthousiasme ingedoken. Ik had wel al ervaring met Europese projecten, maar de visserijsector was compleet nieuw voor me. Dat heeft zo zijn voor- en nadelen. Ik geloof heel sterk in de principes van As 4: de bottom-up aanpak, samenwerken, netwerken en de streekgebondenheid.'*

Macchiato, trends voor het komende decennium aantoonde wat de consument van tegenwoordig verlangt van een product. En daar heeft hij vijf woorden voor: lokaal, authentiek, traceerbaar, trouwhartig (beetje oubollig woord voor betrouwbaar dus) en ethisch. Die vijf woorden zijn de beginletters van het woord "latte". Het komt er op neer dat het belangrijk is om het verhaal achter de vis tot bij de consument te krijgen: het schip, de bemanning, het verwerkingsproces, ... allemaal elementen die de consument dichter bij het product brengen. En de nieuwe technologieën kan je hier perfect voor inzetten.'

Valkuilen

Ondertussen hebben we puntje vier, de vrouw in de visserij, verlaten en zijn we in ruimer vaarwater terechtgekomen. Dat AS4 sowieso geen gemakkelijke oefening wordt. En dat er heel wat valkuilen zijn.

Dat in de doelstelling geen rekening werd gehouden met kleinschaliger projecten, is misschien ook een spijtig zaak. Minder dure projecten als een logo laten ontwerpen bijvoorbeeld, een website laten maken, een creatief project met de jongens van de visserijschool... dat komt dus allemaal niet in aanmerking. 'Die opmerking kunnen we wel meenemen na 2013; dan worden de nieuwe doelstellingen en aangepaste reglementering voor AS4 opgesteld' zegt Stephanie daarop.

Een bijkomend pijnpunt komt van Katrien: 'Het vraagt een pak administratief werk en achternaageloop om zo'n project in te dienen. Een schipper, een reder die met zijn schip in zee gaat, heeft toch geen tijd en goesting om in die paar dagen dat hij thuis is, daarmee bezig te zijn?'

'Dat kan dan echt wel de taak zijn van de vrouwen van de reders', werpt Stephanie op.

Maar Katrien zegt daarop: 'Ze zien op geen enkele manier in welke projecten ze zouden kunnen indienen dat ten goede zou kunnen komen van hun schip.'

'Het is geen gemakkelijke zaak. Gelukkig kreeg ik de kans om met veel mensen te praten die de sector van binnen en van buiten kennen. Zo ken ik de sector al een beetje. Ik ben ervan overtuigd dat er gemeenschappelijke belangen zijn bij de verschillende betrokkenen. Eens we die duidelijk kunnen detecteren en communiceren zal het programma haar echte start kennen.'

Hoeveel projecten zijn er nu al gekend?

'Een tiental', zegt Stephanie. 'Voor deze eerste call is het nog wat koffiedik kijken en leggen we de lat niet te hoog. Ook in andere landen die al langer bezig zijn, heeft het programma een aanloopfase gehad alvorens op volle toeren te draaien.'

Ik merk dat ze er wel mee zit. 'Ikzelf vond alvast de uitdaging die ik zocht en zal toch proberen "het verschil" te maken.'

Wat is je grootste angst rond AS4, vraag ik tot slot: 'Mijn grootste angst is dat de projecten die worden goedgekeurd niet zullen gedragen worden door de vissers zelf. Er zal natuurlijk kritiek komen, je kan nooit voor iedereen goed doen, maar voor dit project is 't belangrijk dat het ondersteund wordt door de visserij. Als ze teveel bedenkingen bij de goedgekeurde projecten hebben, schieten we ons doel misschien wel voorbij...'

De plaatselijke groep beslist op 26 oktober welke projecten worden goedgekeurd. In HVB geven we de lezer daarna een lijst van de goedgekeurde projecten. Eind oktober beslist de groep ook over de timing van de call(s) voor 2012. Wie zelf een nieuw idee heeft of meer wil weten over het programma: contacteer Stephanie Maes op as4.evfv@west-vlaanderen.be

Interview en foto's Katrien Vervaele

Op het congres van JNM gingen visserijdeskundigen met tegengestelde meningen met elkaar in debat. Van l. naar r.: Guido Rappé, Willy Versluys, moderator Tijs Boelens, Karl Vanderginderen en Dos Winkel. (foto Jeroen Demaeght)

Jongeren congresseren over visserij

Reder Willy Versluys: 'Over 20 jaar is het afgelopen met onze sector'

De Jeugdbond voor Natuur & Milieu hield in Zandvoorde (Oostende) een congres over de visserij. 250 jongeren bogen zich van 25 tot 31 juli over de visserijsector. Er was een indrukwekkend programma opgesteld. Niet alleen trokken de jongeren de kaaien op om vissers te interviewen. Marijn Rabout onderhield hen over 'Noordzeevissen', Guido Rappé had het over 'De zee van toen' en over de geschiedenis van de Strandwerkgroep, Jan Seys sprak over de klimaatverandering en over de visquota, Flor Vandekerckhove leverde een bijdrage over visserij & kapitalisme, Dirk Verhaeghe gaf inlichtingen over de passieve visserij, Jan Haelters en Francis Kerkhof hadden het over zeezoogdieren in de Noordzee. Er waren nog sprekers uitgenodigd: Kris Van Craeynest over het MSC-label, Wim Versteeg over duurzame visserij, Bart Slabbinck over het masterplan van de kust en de milieubeweging, Katrien Quisthoudt over scampis en mangrove, Judith Wouters over aquacultuur, Ilona Plichart en Tinne Van den Bossche over de toekomst van de planeet, Sarah Roggeman over veggie-zeekoken. Veel aandacht was er voor het grote debat tussen reder Willy Versluys, milieuactivist Dos Winkel en Karl Vanderginderen van het ILVO en visspecialist Guido Rappé. Plaatsgebrek belet ons om uitgebreid op dit interessante gesprek in te gaan. Opvallend was zeker de uitspraak van de Oostendse reder Willy Versluys: 'Niet alleen de boomkorvisserij zal verdwijnen. De kustvisserij kan het m.i. nog vijf jaar uitzingen. Ik schat dat ook de grote visserij in Vlaanderen over vijftien, twintig jaar verduenen zal zijn. De sector streeft naar omschakeling, maar de mogelijkheden zijn beperkt. Tenzij er iets drastisch verandert, zal alle vis in België over 20 jaar geïmporteerd worden.'

Z 35 omgebouwd, N 34 en Z 121 experimenteren

De Z 35 'Ora et Labora' werd in twee maanden tijd bij Gardec in Zeebrugge omgebouwd voor de flyshootvisserij. Na vertrek donderdagavond 11 augustus vanuit Zeebrugge liep de twinrigger/flyshooter vrijdagmorgen de haven van IJmuiden binnen om diezelfde morgen weer te vertrekken voor een paar proeftrekken.

De N 34 L'Étaplois van reder Danny Bout (ook Z 431) wordt aan de Vlaamse Schelpdier en Vis Coöperatie verhuurd om ermee te experimenteren in het aanvoeren van levende garnaal in de Nieuwpoortse vismijn.

De Rederscentrale liet dan weer weten dat de Z.121 Deborah van de rederij Seabird van RC-voorzitter Urbain Wintein, een waarnemer van het ILVO meeneemt om de resultaten van verschillende aanpassingen aan het visnet te bestuderen. Aan de bovenkant zullen de mazen 36 cm meten; een groot verschil met de verplichte 18 cm. Hierdoor wordt vooral een vermindering van (juvenile) kabeljauw, schelvis en wijting nagestreefd. Er zal door de verminderde weerstand ook minder brandstof verbruikt worden. Daarenboven wordt een benthos-ontsnappingspaneel ingewerkt aan de onderkant van het net, waardoor de impact op de habitat verminderd wordt. Verder worden voor de kuil mazen met een wijdte van meer dan 12 cm gebruikt, met als doel zo weinig mogelijk ondermaatse vis te in het net te houden.

Meer hierover, verder in dit blad.

WEBDESIGN
 Ilse Heip ontwikkelt een website voor uw bedrijf of u persoonlijk, gebaseerd op uw doelstellingen.
 GRATIS OFFERTE
ilse.heip@skynet.be

NIEUWPOORTSE VISSERS VOEREN LEVENDE GARNAAL AAN

Levende kreeften in restaurants, dat kennen we. Maar levende garnalen?

Ook dat behoort vanaf nu tot de geplogenheden van twee bekende restaurants in Vlaanderen. De Vlaamse Schelpdier en Vis Coöperatie (VSCV) brengt voor hen levende grijze garnalen op de markt onder het nieuwe kwaliteitslabel 'North Sea Life'.

Het initiatief gaat van start in samenwerking met kreeftenspecialist Filip Claeyns van restaurant De Jonkman in St.-Kruis, Brugge en Rudi Van Beylen van Hof ten Damme in Killo. In die restaurants zal de garnaal levend geleverd worden en ter plekke gekookt, gebakken, gewokt en gefrituurd worden. Filip Claeyns, zelf kleinzoon van een visser zegt het zo: *'Traditioneel worden garnalen op zee gekookt of zodra ze aan land worden gebracht. Chefs maken er terecht een punt van om ze zelf dagvers te pellen. Wij willen nog een stapje verder gaan: zelf koken en daarna zelf pellen. Grijze garnalen kunnen zoals kreeften makkelijk in leven gehouden worden. Daarom bieden we ze zo aan. Verser kan niet. En de chef kan zelf bepalen wanneer én hoe ze bereid worden.'*

Voor vangst en distributie hebben beide chefs overeenkomsten gesloten met de Vlaamse Schelpdier- en Viscoöperatie en met verdeler Christophe Malysse van schaaldierengroothandel Lobster Fish.

De grijze garnalen worden, zodra ze op zee gevangen zijn, in watertanks opgeslagen en zo aan land gebracht. Elke vangst wordt van een label voorzien waardoor locatie, datum en schip tot op het bord traceerbaar blijven.

Omdat het over een vernieuwend concept gaat, werd er door VSCV een projectaanvraag ingediend in samenwerking met ILVO Melle en met Lobsterfish bvba als derde projectpartner. In dit project wordt uitgezocht wat biologisch, voedingstechnisch en logistiek de beste manieren zijn om een dergelijk product aan de man te brengen. Het project werd inmiddels integraal goedgekeurd (en gesubsidieerd: 50% Vlaanderen, 50% EVF).

Voor de aanvoer van levende garnaal werd een overeenkomst ondertekend met alle Nieuwpoortse garnalenvissers, die er zich toe verbinden enkel levende garnalen, krabben en bijvangstproducten te verhandelen via de VSVC. Dit om, zeker tijdens de projectfase, de kwaliteit te garanderen. Uiteraard zijn ook alle andere garnalenvissers welkom om aan te sluiten. Op haar beurt sloot de VSVC een licentieovereenkomst met de labelhouders (North Sea Life) voor de aanlevering van deze producten die dan door Lobsterfish verdeeld worden.

Ook zwemkrabben, een traditioneel bijresultaat van elke vangst, waar tot nu toe meestal niets mee gebeurde, zullen levend aan de man gebracht worden. Zwemkrabben bevatten weinig vlees, maar zorgen in de keuken voor een uitstekende schaaldierenjus.

Meer erover: www.northsealife.be

DANNY HUYGHEBAERT PROMOOT VLAAMSE VISPRODUCTEN

De Nieuwpoortse visser Danny Huyghebaert nam met wederzijds akkoord ontslag als projectcoördinator bij SDVO en gaat full-time aan de slag bij de Vlaamse Schelpdier en Vis Coöperatie (VSCV cvba). Via gerichte acties in de media gaat hij Vlaamse visserijproducten promoten. Zo was er al de reeks op NJAM tv waarin topchef Johan Segers (Het Fornois, Antwerpen) met de 42 door Vlaamse vissers gevangen vissoorten eenvoudige gerechten bereidt, telkens met een interviewtje met de schipper die de vis gevangen heeft. Op de beurs 'Flemish Primitives', in het kursaal te Oostende, gaf Huyghebaert al in februari een workshop over dagverse en duurzame gevangen vis.

Elke zaterdag is hij ook te zien op Focus WTV (en op alle regionale zenders) in het programma 'VIS! Voor elk seizoen', met Ilse d'Hooghe, Libellechef en visspecialiste. Deze uitzendingen kunnen ook gevolgd worden op www.focus-wtv.tv

De Vlaamse Schelpdier en Vis Coöperatie staat ook op de trendy vakbeurs CHEF 11 te Kortrijk op 18,19, 20 september, waar Huyghebaert de producten van North Sea Life (zie hiernaast) in de kijker zal zetten.

De Nieuwpoortse reder Philippe Godfroid, voorzitter van de VSVC, heeft met Danny Huyghebaert een belangrijke vangst in de netten van de Vlaamse Schelpdier en Vis Coöperatie gesleept.

NIEUW PROJECT MARITIEM ERFGOED

Er is er een nieuw project rond maritiem erfgoed aan de kust opgezet. Bedoeling is o.a. het toegankelijk maken van erfgoedsites. Zo kan o.a. Nieuwpoort de oude 'Surcouf' ombouwen tot een museumschip en wordt de vuurtoren Hoog Licht in Knokke-Heist opnieuw toegankelijk gemaakt. Ook in Heist krijgt het museum Sincfala een hernieuwde inrichting.

Oostende werkt multimediale erfgoedwandelingen uit en zorgt voor een vernieuwde inrichting van het museum 'De Plate'. De stad stelt daarnaast twee tentoonstellingen omtrent maritieme geschiedenis op. Blankenberge plaatst het maritieme erfgoed op het voorplan door het aanbrengen van infopanelen in de haven. Blankenberge integreert ook een internationaal North Sea Shanty Festival in de Havenfeesten. Koksijde zorgt via het visserijmuseum voor een publicatie over de IJslandvaart en voor meertalige audiogidsen. De audiogidsen in het provinciedomein Raversijde worden vernieuwd.

Daarnaast wordt ook een deelproject omtrent mondelinge geschiedenis bij vissersvrouwen uitgewerkt in samenwerking met vijf aan het project deelnemende kustgemeenten.

Dit project moet resulteren in heel wat geregistreerde getuigenissen van vissersvrouwen en in een voorstelling omtrent het onderwerp.

De website van het project biedt de mogelijkheid om op de hoogte te blijven van het nieuws en de activiteiten van de projectpartners, maar is ook een portaal waarop diverse media het maritieme erfgoed terug tot leven brengen: www.maritime-history.eu.

ZEEVISSERS - VISBEWERKERS

- HAVENARBEIDERS - ZEELIE-

DEN EN BINNENSCHIPPERS

VOOR AL UW PROBLEMEN

WENDT U TOT DE

Zeemansbond A.B.V.V.

Ivan Victor

Federaal secretaris
zeevisserij

Jules Pourquaetstraat 27

Oostende

Tel.: 059 55 60 85

Fax: 059 70 51 33

E-mail:

Ivan.Victor@btb-abvv.be

R. Vermote:

gewestelijk secretaris

0476 23 40 28

Heiststraat 3

Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

E-mail:

renaud.vermote@btb-abvv.be

Boekhoudkantoor Vermeire & Tommelein

E. Beernaertstraat 71

B04.02

8400 Oostende

Tel : 059 701830

Gsm : 0475 901354

Fax : 059 512515

www.vermeire-tommelein.be

De auteur Katrien Vervaele heeft zich sinds enkele jaren in de visserij vastgebeten. Het heeft al twee boeken opgeleverd. Het meest recente (*Naar Island!*) vereeuwigd de verhalen van de moderne Vlaamse IJsland vissers. Inmiddels gaat ze op de ingeslagen weg voort. Vandaag interviewt ze IJslandvaarder Marcel Verleene en zijn zoon Georges.

De uitgestelde reis van de O.217

De O.217 André-Marcel van Karel Verleene had zich klaargemaakt om naar IJsland te varen. De reis was gepland op 10 mei 1940. Maar in plaats van naar het koude noorden te varen, moest Verleene net als zoveel andere schippers vluchten met zijn schip.

Karel-Louis Verleene uit Adinkerke, ook wel 'lippe' genoemd omdat hij er wat nors uitzag en zijn onderlip placht vooruit te steken, had de namen van zijn zonen gekozen voor zijn eerste boot, een houten vissersvaartuig, de O.217 André-Marcel.

In 1935 verkocht hij het scheepje en liet een nieuw en groter vaartuig bouwen, een stalen middenslagtreiler, dat hij dezelfde naam en hetzelfde nummer gaf.

Hij gaat ermee vissen aan de kust voor Portugal, zoals zoveel andere Oostendse treilers daar vissen, en wanneer zijn zoon Marcel veertien is, monstert hij hem aan. 'Dat was wel geen pretje, varen met mijn vader,' vertelt Marcel. 'Hij was al geen gemakkelijke vent en hij was nog strenger op mij dan op de andere bemanningsleden.'

Marcel was er dan ook niet rouwig om wanneer zijn vader stopte met varen en het bevel over 't schip doorgaf aan Arthur Nieuwenhuyze en daarna aan Louis Viaene, die luisterde naar de bijnaam 'mestkarre'. 'Mestkarre?' lach ik verwonderd. En dan hoor ik vertellen dat hij die bijnaam al had van zijn vader omdat men hem ooit eens gevraagd had om een schip uit Nieuwpoort te voeren dat er heel vuil bij lag en hij zou verontwaardigd hebben uitgeroepen: 'Dat ik met die mestkarre ga varen!'

IJslandmicrobe

'Op een bepaald moment was de visserij voor de kust van Portugal niet lonend meer. En zeker na de oorlog... de Spanjaars hadden daar alles leeggevestigd. Er was daar niets meer te vangen.'

Dus zochten ze andere visgronden op... het Kanaal, de Noordzee, de zuidkust van Ierland, de Oostkust van Schotland en toen Charles Pincket een eerste succesvolle reis naar IJsland met een middenslagtreiler had gemaakt, begon het bij velen te kriebelen.

Ook Karel-Louis Verleene werd gebeten door de IJslandmicrobe.

Waarom zou ook de O.217 niet naar IJsland varen? Schipper Louis Viaene zag dat best zitten en wilde het schip wel voeren. Alles werd dus voorbereid en de dag van vertrek was gepland op 10 mei 1940. Maar net die dag brak de oorlog uit en werd het voor de Verleenes een heel andere reis...

Vlucht naar Frankrijk

'Het was op 10 mei 1940, zes uur in de morgen en het schip lag al buiten de sassen, klaar om uit te varen en toen kwam het bericht dat de Duitsers België waren binnengevallen', vertelt Marcel, die toen zeventien was geworden. 'Mijn vader, Karel-Louis, vond het raadzaam om weer het dok binnen te varen, en een paar dagen te wachten. Maar wanneer we hoorden dat de Duitsers overal winst boekten, heeft hij net als zoveel andere schippers besloten om te vluchten. De volledige voorraad ijs werd overboord gekieperd en al

Marcel Verleene.

het reservemateriaal uit het pakhuis ingeladen. Mijn moeder, mijn broers André en Roger en onze hond Rikki kwamen aan boord en ook het gezin van Engel Calcoen, van Raymond Duyck en van de motorist Jules... zijn naam ben ik vergeten... we noemden hem de raoren. We waren met negentien man waaronder een baby van drie maanden en ééntje van acht maanden. Op 18 mei, om twee uur in de namiddag, zijn we dan samen met de O.108 Adriatic onder begeleiding van de Navy uitgevaren richting Dieppe. Ter hoogte van Gravelines kwamen we de O.223 Roger-Jeannine van Engel Calcoen tegen. Die kwam kuist van 't Kanaal. Toen Engel hoorde wat er aan de hand was, voer hij zo snel mogelijk terug naar Oostende om de achtergebleven familieleden op te halen. Via Le Havre en Lorient zijn we dan in La Rochelle beland. We lagen daar met achttien Belgische schepen, waarvan er een aantal door de Duitsers in beslag werden genomen, waaronder ook het onze. Maar we zijn daar toch kunnen blijven vissen met een aantal houten schepen, als er tenminste genoeg mazoet was!'

Naar Island!, aan tweede druk toe

Naar Island!, het nieuwe boek van Katrien Vervaele, is inmiddels al aan zijn tweede druk toe. Het boek dat interviews met Vlaamse oud-IJsland vissers bundelt, blijkt een groot succes te zijn. Omdat de eerste druk al in enkele maanden tijd omzeggens uitverkocht was, besloot uitgeverij Lannoo tot een tweede druk over te gaan.

'Wij zijn in Marsilly, zo'n acht kilometer boven La Rochelle gaan wonen bij Gustave Robereau en er was daar een jonge dochter, Yvonne, met wie ik het heel goed kon vinden.'
 Yvonne, die zit te luisteren, doopt een koekje in de koffie en glimlacht even. Georges Verleene heeft dus Frans bloed in zijn aderen...'
 'In augustus 1943 zijn we teruggekeerd naar België, maar wel zonder schip', vertelt Marcel verder. 'We wisten niet zeker of ons schip de oorlog had overleefd, maar mijn vader was er tamelijk gerust in, want ons schip was regelmatig opgemerkt geworden door Belgische vissers. En hij kreeg gelijk! Het was reder Jaak Viaene die de O.217 uiteindelijk op het spoor kwam. Die is kort na de oorlog is hij op zoek was gegaan naar zijn schepen, de O.250 en de O.263. Hij had met zijn fiets alle havens van Bordeaux tot Saint-Nazaire aangedaan en niet alleen zijn schepen teruggevonden, ook ons schip. Van zodra we

Georges Verleene.

dat wisten, zijn we met de nodige papieren af gereisd. We herkenden ons schip bijna niet meer, want het was zwaar bewapend geweest. Het had dienst gedaan als mijnneviger en was bemand geweest met niet minder dan 27 Duitse mariniers. Maar tegen dat we daar arriveerden, had de Franse marine het schip al ontdaan van zijn bewapening en ze hadden de hakenkruisvlag vervangen door de Franse driekleur. Nadat we de eigendomspapieren hadden voorgelegd, kregen we 't schip weer in handen en mochten we weer aan boord stappen. Alles was nog in perfecte staat en zelfs heel proper en in La Rochelle hebben we dan de masten, planken, galgen - al het materiaal dat in 1940 was ontscheept - weer aan boord kunnen nemen. Een twaalfal dagen later hebben mijn vader, motorist Oscar Huys en ik het in konvooi, met de O.317 op sleeptouw, terug naar Oostende gebracht.'

Naar IJsland

Het schip werd terug hersteld als volwaardig vaartuig, zoon Marcel behaalde zijn diploma van schipper en voerde het schip. Hij viste op de Noordzee, maar IJsland bleef lokken. Daarom lieten ze het schip met een drietal meter verlengen en er werd een grotere motor gestoken. Toen pas was het schip klaar om naar het verre Noorden te gaan vissen. Maar de eerste keer daar naartoe varen, was geen sinecure. Alles was nieuw en onbekend: een andere navigatie gedurende de vier dagen durende traverse, andere visserij, andere 'grond',

diepere visgronden. Gelukkig had Marcel raad gekregen van ervaren schippers als Robert Ryckx en Oscar Vandekerckhove. 'De eerste keer dat we op IJsland voeren, wist ik helemaal van niets, want ik was nog nooit naar ginder gaan vissen, maar gelukkig was er iemand van de bemanning, Henri Thijs, die al vaker naar IJsland had gevaren en hij kon helpen. Hij toonde me langs waar ik moest sturen en gaf me richtlijnen om door 't Gat te varen. Hij kon me ook vertellen waar ik de visgronden kon vinden... dat was een grote hulp!'

Zoon Georges mee als scheepsjongen

Vele jaren later vraagt zijn zoon Georges, die dan een jaar of veertien is, om eens mee te mogen varen naar IJsland. Marcel was echter niet happig om hem mee te nemen. Want hoe dan ook, het zijn gevaarlijke reizen en zelfs in de zomer kan het er hevig te keer gaan. Maar Georges bleef aandringen en samen gaan ze naar 't maritiem om aan te monsteren. Daar krijgen ze te horen dat Georges nog te jong was en bovendien geen visserijschool had gevolgd.

'Het jaar erop was ik dat al vergeten en andere zaken voor mijn vakantie gepland', vertelt Georges. 'Ik had toen zelfs helemaal geen zin meer om te varen, maar ik moest van mijn vader mee, want er was een man tekort op 't schip. Een matroos was niet komen opdagen. In de kortste keren werd de scheepsjongen tot lichtmatroos gebombardeerd en kon ik als scheepsjongen aangemonsterd worden. Ik wilde niet meer mee, maar mijn vader stond erop. Ik had het jaar ervoor de oren van zijn kop gezaagd en nu de kans zich voordeed, moest ik mee. Vaders wil was wet. Maar een pretje was 't niet: ik kreeg al onder mijn voeten vooraleer we waren uitgevaren. Omdat ik mijn handen in mijn broekzakken had gestoken!'

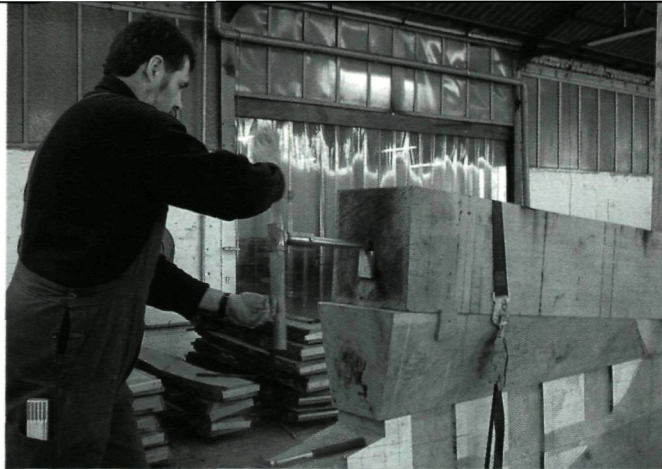
Bij die eerste reis is het uiteindelijk wel gebeven, want Georges had al snel begrepen dat het varen op IJsland toch iets te ruig voor hem was: 'De eerste twee dagen was ik wel niet echt zieziek, eerder een beetje kwaks, een beetje mottig. Maar toen mijn vader me verplichtte om te eten, is het vlug overgegaan. Zoals iedereen aan boord, moest ik ook wachtlopen. Met mijn vader weliswaar. En een keer dat ik het kompas tot in de details kende, moest ik ook aan het roer gaan staan. Als ik geen wacht had, moest ik patatten schellen en helpen in de keuken en schotels wassen. En vis sorteren en wanneer de korre moest hersteld worden, breinaalden vullen. En het zwaarst van al was ijs kappen. Een vreselijk karwei! Veel tijd om te slapen was er niet. Tussen twee slepen door konden we even naar bed. Een uurtje of zo en dan moest je er weer uit. Lastig dat dat was! En als ik wacht moest kloppen, was 't helemaal niet slapen! In het begin was ik altijd blij dat er een mooi gevulde kuil vis was, maar na een paar dagen was ik al niet meer zo opgetogen! Weer zo'n zware kuil ophalen, weer zoveel vis rapen en sorteren, rugpijn... en dan nog ijs kappen in 't visruim! Ondertussen moest ik nog eens roeren in de traanketel. En oppassen dat ik niet viel, want het was spekglad daarrond.'

Houten vaatje als wc

En er waren nog een paar zaken waar Georges moest aan wennen. De wc bijvoorbeeld... 'Ja, er was er wel één aan boord, maar die was voortdurend verstopt. Dat werd dan maar gebruikt om de ketel in te zetten om levertraan te smelten. Je behoefte deed je op een houten vaatje, buiten, achter het kombuis. Maar wanneer de zee woelig was, dan stond dat vaatje in het kombuis! 't Gebeurde soms dat de enen zijn ei of zijn vlees aan 't bakken was en dat jij daar op dat vat zat! Maar buiten of binnen, je moest het vat wel overboord kieperen en er dan wat zeewater ingieten, om het "aanplakken" zoveel mogelijk te vermijden.'

'Tijdens die reis was er ook een lek in de drinkwatertank. We moesten dus zeer zuinig omgaan met drinkwater. Ik heb me tijdens die reis maar één keer mogen wassen en verschonen. En net voor we binnenkwamen, hebben we ons gewassen met gesmolten ijswater. Dat rook naar ammoniak. Maar 't schip zelf, dat moest in orde zijn... voor we de haven bereikten moest we het van binnen en van buiten pico bello gekuist zijn!'

Katrien Vervaele

De fakkel van het ambacht doorgeven

Een visser is Georges Verleene niet geworden. Hij werd een scheepsbouwer. Na zijn studies als bouwkundig tekenaar komt hij via via terecht bij het Oostendse scheepstimmerbedrijf Lowyck, waar de stielmannen hem inwijden in de knepen van het vak.

Dat bedrijf besteedde hem uit aan de Maritieme Site Oostende (MSO) waar een project opgestart werd om langdurig werklozen via de scheepsbouw opnieuw naar het arbeidscircuit te leiden. Samen maakten ze een replica van een historische Oostendse tweemastsloep. Het resultaat van hun arbeid, de Nele, vaart nu uit met toeristen.

Tijdens dat bouwproces heeft Georges Verleene niet alleen anderen geleerd hoe een houten schip gebouwd wordt, hij heeft er ook zelf veel bij geleerd. Nu de MSO haar werkzaamheden gestaakt heeft, zou het spijtig zijn mocht die kennis verloren gaan. Daarom heeft Verleene besloten om een boek te schrijven: 'De bouw van de Nele'. Bedoeling is dat anderen op basis van dat boek in theorie zelf aan de slag kunnen gaan. (fv)

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SVDO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Zeevisserfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Reisverhaal

De zomer is altijd een beetje reizen. En wanneer het een reiziger betreft die daarbij de visserij ontdekt, dan krijgt die mens in HVB plaats om ons daarover te berichten. Dit jaar volgen we Geert Walgraave naar Schotland. Onderweg leert hij het verschil kennen tussen een boot en een schip.

Schotland, en overal water

Op weg naar Schotland. Een land beladen met mysteries, heroïsche gevechten, sporen van Vikings, barbaren en Romeinen, raadselachtig gesculpteerde stenen, heiligdommen de Kerk ondermijnend.

Wat verwachtte ik eigenlijk, bij het begin van dit avontuur? Uiteraard verdiepte ik mij in de geschiedenis van de Schotten, die uiteindelijk hun Bloody Mary (great cocktail), Queen of Scotland moesten vaarwel zeggen. Hoewel desalniettemin de British Royals zich nog steeds vermeien in hun Schotse roots, geen gelegenheid laten voorbij gaan om in "kilt" de paparazzi te charmeren, elkeen achterlatend met de vraag of al dan niet de Koninklijke juwelen met een ordinaire onderbroek beschermd worden.

Gefascineerd door de zee

Na enige minuten reeds werd deze culturele belangstelling onverbiddelijk gewist door de nabijheid van de zee. Op weg naar Schotland dringen we binnen in de reusachtige buik van de nachtboot van IJmuiden naar Newcastle. 'Boot' blijkt een belediging. Het is een schip, een reusachtig complex, een kleine stad, een uit menigvoud verdieping bestaand stalen complex. De pikante rekening bezorgt ons een minuscule

cabine, geen raam, onder zeeniveau. Spannend. Ik wist toen nog niet dat de terugtocht ging verlopen met 8 Beaufort. Ik kom hier niet meer op terug, toen zalig in slaap geschommeld namelijk, hoewel mijn medepassagiers niet dezelfde mening waren toegedaan.

Enfin, mijn verwachtingen. Mijn gevoelens wierpen mij terug naar de allereerste keer dat ik op een schip stond. 5de leerjaar, mijn schoolmeester was mijn vader Meester Walgraave, het schema van dit waagstuk: van Breskens naar Vlissingen. Oneindig leek de wereld toen. Het was maar de Westerschelde, zo bleek achteraf. Maar het oneindig aanrollen van de baren, het machtige ploegen van het schip er doorheen, het opspattende schuim voor de boeg, waar we mochten postvatten... Sindsdien was ik steeds weer gefascineerd door de zee, door de nabijheid van water.

Vissers hier, vissers daar

Schotland was voor mij het terugvinden van de rust door het water, de lieve kleuren, de grauwe onvoorspelbaarheid, de ingrijpende aanwezigheid, de vruchtbaarheid, de alomtegenwoordigheid van het water. In Schotland is het water je trouwe metgezel.

Iedere bocht die je rondt, openbaart een nieuw Loch. Ieder Loch brengt je ook zijn eigen vissers, als je tenminste de moeite doet om een klein haventje te bezoeken. Natuurlijk zijn er de restaurants, 'fresh seafood'. Maar ook zijn er de getaande quasi tandeloze kerels die deze zeeproducten op gevaar van lijf en leden aan wal brachten. Die menen je in het Frans te moeten aanspreken omdat je uit België komt, die proberen te zeggen 'bondzjour, kemmon toe va'. Die je na 36 uur non-stop drinken je eerste Gaelic-woord aanleren: "gloichk", wat dus 'idiot' betekent, waarbij de woordvoerder in kwestie geheel zichzelf bedoelde. Hoop ik begrepen te hebben.

Op het wondermooie Isle of Skye: ruïne van een ... dynamietfabriekje.
Ooit waren er experimenten om met dynamietstaven te vissen!

Huisje in Nairn, voet van the Highlands.

Oh wat houd ik van dergelijke romantiek! Mijn droom om ooit eens mee te varen met een vissersschip, allen die willen te kaapren varen moeten mannen met baarden zijn. Ik ben er helemaal klaar voor.

De Schotten hebben een grote traditie in de visserij. Ooit voeren ze de woeste baren tegemoet om zalm te vangen. De realiteit is helaas anders. Schotse zalm wordt tegenwoordig gekweekt in 'farms', Schotland is nu na Noorwegen de grootste producent van gekweekte zalm. Toch is het maar de vraag of het de plaatselijke bevolking ten goede komt.

De nieuwe industrie wordt gecontroleerd door multinationals als Unilever, Booker Mc Connel en BP. Maar bijvoorbeeld in het vissersdorp Achiltibuie zijn velen door de industriële productie van de zalm werkeloos geworden. De traditionele levensvormen van het dorp zijn grondig overhoop gehaald. Oeps, daar gaat de romantiek.

Maar wat de industrie niet van Schotland kan afpakken is de magie. Het Mystieke. De door wolken bezwangerde landschappen stemmen je tot weemoed, de zonnige door talloze schapen overspoelde 'green pastures' brengen de zon in je hart, de kleine haventjes met de dappere niet afgevend visser bepaald het pittoreske. En wat ze daar op je bord brengen...

Jammerlijk is het uitzicht van dode, afgeschreven vissersschepen, symbolen van goede tijden toen Schotse zalm nog volop op zee werd gevangen. Wrakken als symbolen van vroeger. Schotland is Highlands en strijd. Zowel de minuscule Mel Gibson als de grote William Wallace. Fierheid, Scotland the Brave, het toch niet beseffen van het unieke landschap, 'Well,

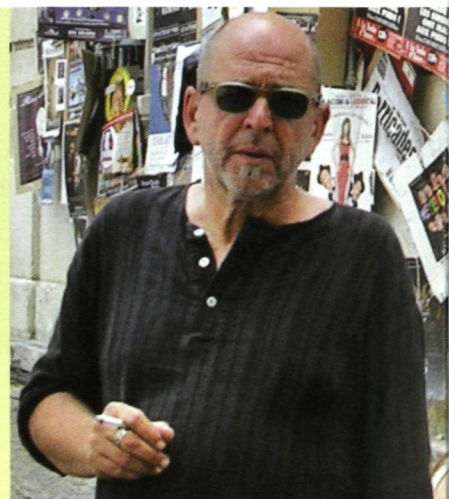
you're right. We shouldn't take these views for granted', vertelde mij een nog helder denkende autochtoon in het totaal overbodige plekje Auldearn.

Maar zowat iedere dag aten we zalm, schelvis, zeebaars. Schotland, ondanks zijn miljoenen schapen, is onverbrekkelijk verbonden met de visserij, het verkennen van woest golvende zeegronden, de straffe verhalen bij de whisky en de Haggis. En vooral, de Schotten zijn veruit de vriendelijkste mensen ter wereld.

Geert Walgraeve

(Vervolgt)

Geert Walgraeve, 13 oktober 1951, is vooral een leraar in hart en nieren. Ooit was "leraar" een eretitel bij de Ouden, nu nog steeds bij zijn leerlingen van het Beroeps. Geert is acteur bij Vooruit Deinze, 1ste klasse nationaal. Geert leest wekelijks X-aantal boeken, van de Grote Hugo tot psychologische thrillers, maar is vooral verslaafd aan muziek. Van Bach tot Dylan en Springsteen. En Bruno Deneckere, ook samen met Nils en Derek. En ook addict van Bastos-filter en single malts.

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakelichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvloten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

**VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:
A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02**

SKB Life Saving Equipment
Vosseschijnstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

Het vissersleven van Ronny Prut Meyers 'Ik zou het zo weer overdoen'

Het huis van Ronny Meyers en Vera Vlietinck leert ons bij het binnenkomen meteen al dat de visserij bron geweest is van voorspoed en vooruitgang, niet alleen voor de toplaag van reders en hun schippers, maar ook voor het voetvolk. De kraaknette woning van deze matroos op rust ademt bovendien de visserscultuur uit. Aan de wanden hangen marines die getuigen van veel goede smaak. Een kijkkast herbergt een selectie archeologische voorwerpen van het soort dat vissers uit hun netten plegen te halen. Pronkstuk is een gave baardman-kruik (*) die uit de kuil recht in de handen van matroos Ronny Meyers kwam vallen. Hij kocht het kleinood af van zijn reder.

Heistenaars

In Heist, waar de vissersfamilies alleen maar uit elkaar gehouden kunnen worden door ze naar hun bijnaam te noemen, behoort Vera Vlietinck (55) tot het geslacht van de raap. Ze onderscheiden zich van de andere Vlietincks doordat ze de Raapes genoemd worden. Ronny Meyers is dan weer een Prut. Voorwaar een merkwaardige bijnaam. Over de oorsprong ervan doen veel verhalen de ronde. Maar we hebben in HVB al eens een Prut geïnterviewd, met name Jozef Meyers (HVB 2005/V). Diens echtgenote veegde alle veronderstellingen toen van tafel en wist met zekerheid te vertellen hoe de vork aan de steel zit. Daaruit blijkt alvast dat je in Heist heel goed op je woorden moet passen. De aardappelpuree die Jozefs moeder placht op te dienen werd door haar echtgenoot steevast prut genoemd. Waar of niet, meer is er in Heist niet meer nodig om drie, vier generaties later nog steeds als Prut door het leven te gaan. Want ja, niet alleen die vader heette dan voortaan Prut, ook diens zoon Jozef was een Prut geworden. Jozefs neef, Ronny, evengoed en zelfs de zoon van Ronny, de HVB-columnist Chris Meyers, gaat in Heist als Prut door het leven. En dat komt allemaal door een bord aardappelpuree uit lang vervlogen dagen!

Ronny Meyers: 'Ik kom uit een echte vissersfamilie. Mijn over-

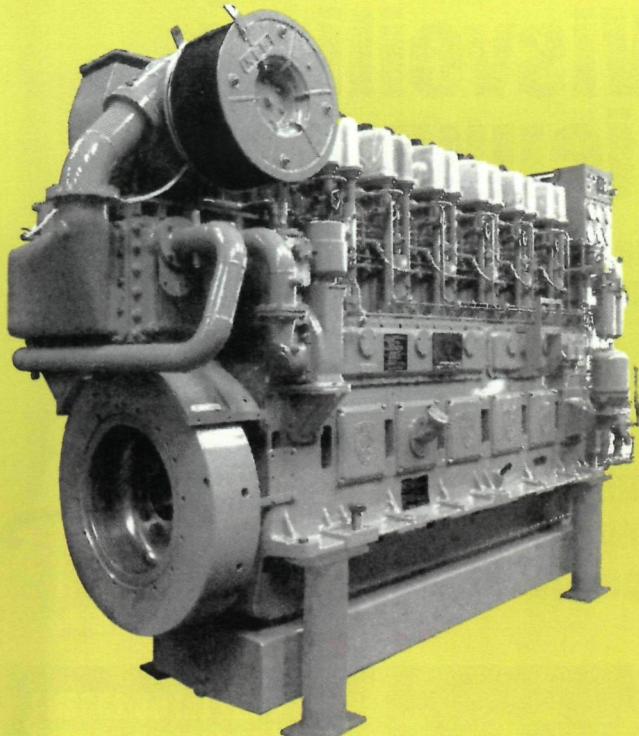

Vera Vlietinck en Ronny Meyers op de doop van de Z90 Francine. foto fo grootvader was al visser, mijn grootvader eveneens. Mijn vader was een visser en zijn broers ook.' De visserij was en is nog steeds alom tegenwoordig in Ronny's leven. Van zijn vier zusters zijn er twee met vissers getrouwd en ook zijn twee broers, Marcel (70) Dirk (55) hebben ter visserij gevaren. De traditie wordt voortgezet, want Chris, enig kind van Vera en Ronny, vaart eveneens ter zeevisserij. Ronny: 'We hebben een beetje getwijfeld, want Chris studeerde gemakkelijk. Maar we zagen ook wel meteen dat er geen houden aan zou zijn. Dus ja, waarom eigenlijk niet. Je kunt op zee goed je boterham verdienen.'

Vissersbloed

Ook bij Ronny zelf zat het er al meteen in: 'Mijn vader werkte op de Z 404. Mijn broer en ik, toen respectievelijk 9 en 10 jaar, voeren al eens een nachtje mee. We vonden het een hele gebeurtenis. We wisten, denk ik, meteen welk beroep we later zouden uitoefenen.' In de zomervakantie trok de nog schoolplichtige jonge Ronny Meyers al met de Z 283 Natacha richting Kreeftenput. 'Ook dat was een echte belevenis, vooral omdat de zeeziekte mij ferm te pakken had. Ik ben trouwens lang zeeziek gebleven. Meer zelfs, ik ben daar heel mijn loopbaan enige last van blijven hebben. Pillen, ook zetpillen!, hielpen me niet. Het enige wat enigszins soelaas bracht, was het eten van een kookvisje.'

Het kon hem niet van de zee weghouden. Na vier jaar visserijschool was het zover. 'In 1971 ben ik als scheepsjongen gestart op de Z 590. Ik heb er een jaar op gewerkt, tot het scheepje verkocht werd en uit Nieuwpoort ging varen.' Vervolgens vinden we Ronny een jaar op de Z 591 Dageraad, tot ook dat schip naar een rederij in Nieuwpoort vertrekt. Ronny Meyers was een trouwe matroos. Drieëndertig jaar voer hij voor rekening van de familie Rappé. In 1973 stapte hij aan boord van de Z 30 Westhinder. 'Volgens de toen geldende normen was dat een groot schip, een ABC-motor van 600 pk, maar wel een schip van 31 meter lang. We hebben er veel vis mee gevangen en het werk was best wel zwaar te noemen, want er was toen nog geen transportband en je moest een sterke rug hebben om die grote vangsten te manipuleren. Ik denk niet dat de jongeren daar vandaag nog voor te vinden zouden zijn. Toch was het een mooie tijd. Na elke visreis keerden we terug naar Zeebrugge.'

ABC

Diesel

Bijna 100 jaar ervaring

**Middelsnellopende
dieselmotoren:
200-3750 kW
600-1000 tpm**

**Dé zekerheid voor
een behouden vaart**

Power you can t(h)rust

Wiedauwkaai 43 B-9000 Gent
T. +32 9 267 00 00 F. +32 9 267 00 67
info@abcdiesel.be www.abcdiesel.be

GARDEC

VJ n.v. Tel. 050 54 45 41
Fax 050 54 58 37

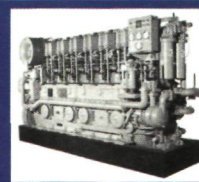
Scheepsherstelling
Afwerking nieuwbouwschepen
Metaalkonstruktie
Draai-, frees- en schaafwerk
Inox- en aluminiumconstructie
Verhuur telescopische kranen

SDS n.v. Tel. 050 54 51 78
Fax 050 55 03 67

Leveren, plaatsen en herstelling van:
alle dieselmotoren
keerkoppelingen, pompen, compressoren e.a.
DROOGDOK
Schroeven en schroefassen
Las- en leidingwerk

Bureel - Werkplaatsen:
Boomkorstraat 7/8 - 8380 Zeebrugge
GSM 0477/41 20 93
24u / 24u

Dat is pas veranderd toen de vis ook in vreemde havens gelost kon worden, waar de vangst in containers gezet werd en naar Zeebrugge vervoerd. Daarmee was de tijd aangebroken waarin we "dubbele reizen"

moesten maken, waarbij we dus niet meer na elke visserij weer naar huis keerden, maar vanuit de vreemde haven onmiddellijk een nieuwe visserij opstartten. Maar goed, we werden dat ook al olug gewoon, een mens moet nu eenmaal met zijn tijd mee. In 1990 werd de Z 30 verkocht en ging ik voor dezelfde reder werken op de Z 321 die eveneens Westhinder gedoopt werd. Een mooi boomkorvaartuig was dat, 40 meter lang, met alles erop en eraan en ja, wel degelijk met een opvoerband, zodat onze rug nu een beetje gespaard kon blijven. Ik ben op dat schip blijven werken tot de Z 321 in december 2004 verkocht werd aan een Russische onderneming.

*Het schip ging daarmee een merkwaardige toekomst tegemoet. Het vaartuig dat destijds op de werf van De Graeve in Zeebrugge voor de visserij gebouwd werd, is vandaag alleen maar door insiders nog te herkennen. Het kan nu onder de naam *Old Captain* als luxejacht gecharterd worden. We brachten er een fotoreportage over in HVB van juni 11.*

De redersfamilie Rappé verliet de visserij. Hun Z 91 ging naar de sloop en korte tijd later werd ook de Z 90 door de familie van de hand gedaan. 'Ik had 33 jaar voor die familie gevaren en ik dacht er toen aan om ook uit de visserij te stappen. Na enkele maanden aan de wal gewerkt te hebben, besloot ik toch weer te gaan varen en ik ben dan aan boord gestapt van de Z 121 Deborah van reder Urbain Wintein. Ik ben wel blij dat ik dat nog heb kunnen doen.'

In het voorjaar van 2010 is matroos Ronny Meyers er dan uiteindelijk toch mee gestopt: 'Ik heb 39 jaar ter visserij gevaren.

Het werd tijd om nog een beetje van het leven te genieten. Stil zitten is er evenwel niet bij. Ik help graag in het huishouden, ga graag wandelen en fietsen en ja, ik ga nog wel eens vissen, zij het dan alleen maar vanaf het strand als garnaalkruier. Een balans van mijn vissersloopbaan? Hopelijk blijft de visserij bestaan. Ik zou het zo weer overdoen. Het is een prachtige job.'

(fv)

(Er bestaat historisch een lange traditie waarbij mannenkoppen afgebeeld worden op aardewerk, maar vooral vanaf 1500 werden er veel potten, kannen en kruiken gebakken waarop het hoofd van een man met weelderige baard voorkomt. Veel vissers hebben zo'n baardman op het buffet staan. HVB wijdde er in de editie van maart 1997 een artikel aan.*

[Kijk ook naar het middenkatern van dit blad, waarin we vader Ronny Meyers aan het werk zien, tijdens de allereerste zeereis van zijn zoon Chris.]

Gemeentelijke Visveiling Nieuwpoort

**gelegen aan open tijhaven
gelegen op 5 minuten van exit 3/E40**

- **dagelijkse aanvoer van dagverse vis en garnaal**
- **van maandag t.e.m. vrijdag**
- **Faxmelding aanvoer**
- **thuiskoopsysteem !**

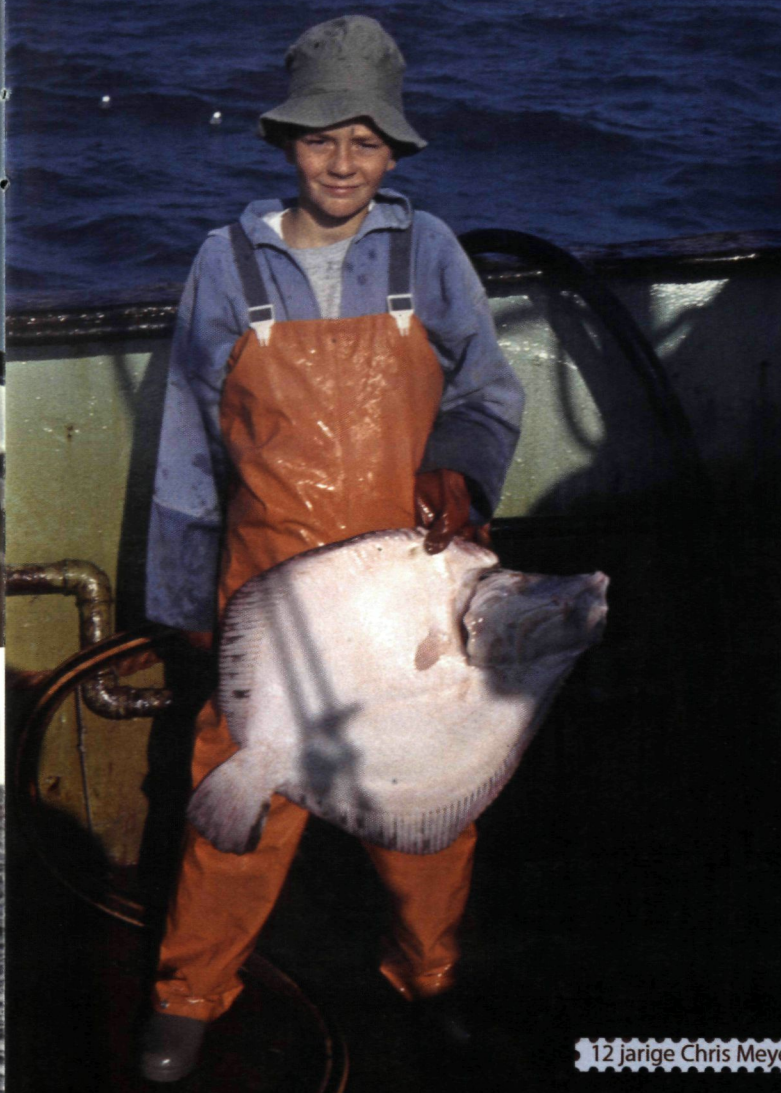
visinfolijn:
veilmeester:
directie:
fax:

0032 (0) 58 233364
0032 (0) 58 224970
0032 (0) 58 224971
0032 (0) 58 236720

Het leven zoals het was:

De eerste zeereis van Chris Meyers op de Z 30 in 1989

Foto's © Ronny Meyers

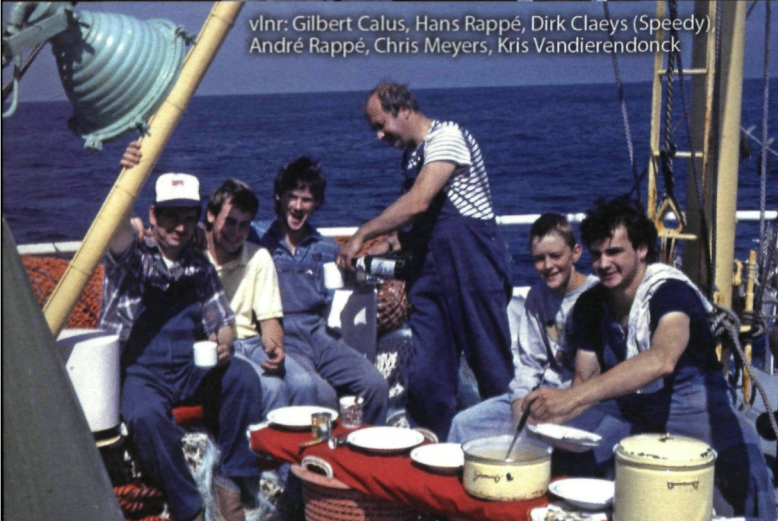

12 jarige Chris Meyers

Hans Rappé & Chris Meyers

vlnr: Gilbert Calus, Hans Rappé, Dirk Claeys (Speedy), André Rappé, Chris Meyers, Kris Vandierendonck

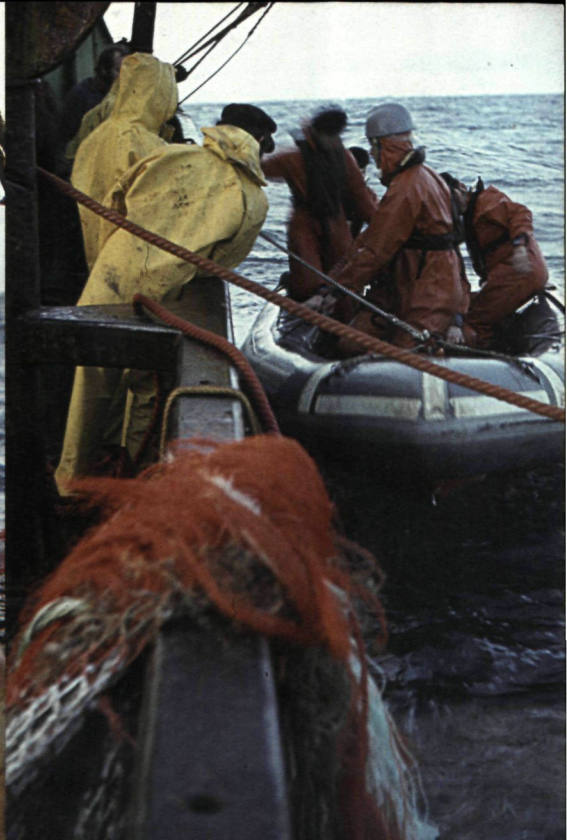
vlnr: Dirk Claeys, Kris Vandierendonck, André Rappé, Chris Meyers

vlnr: Ronny Meyers, Chris Meyers, Hans Rappé, Dirk Claeys, Kris Vandierendonck

André met Engelse wachtboot

Henri Vandierendonck en André Rappé

vlnr: Patrick Rappé, Henri Goossens, Dany Vlietinck, Henri Vandierendonck

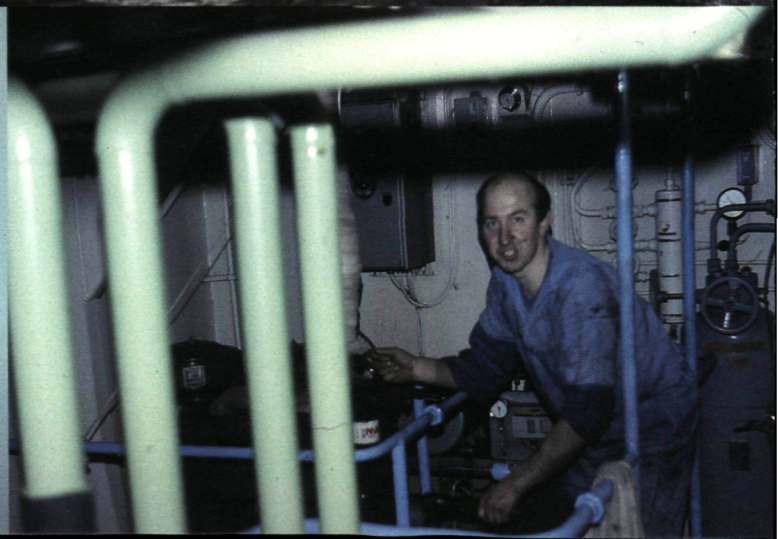

Z91

vlnr: André Rappé, een Brugse kerel die maar een paar reizen in zee is geweest, Jacky Rappé, Henri Vandierendonck

Jachtje op drift zonder opvarenden gezien op zee

Vissercafés in de jaren zestig te Oostende

Vorige maand startte schipper op rust Eddy Serie in HVB een boeiende reeks over de talrijke vissercafés die destijds in Oostende welig tierden. Na een 'inleiding tot het caféleven' togen we op pad. We bezochten in dat eerste deel café Rialto en passeerden voorbij 't Kroegske om naar café Titan te trekken en vervolgens naar de Noordzee van uitbater en oud-IJslanvaarder Phillemon. Vandaag zetten we onze kroegtocht verder. Ervaringsdeskundige Eddy Serie vertelt ons wat we te zien krijgen.

Vissercafés in de sixties:

We verlaten het Pauluspleintje en trekken naar de Visserskaai. Links om het hoekje is er de *Walvis*, een rustig café waar veel kustvissers komen. Het is niet echt een stamcafé, eerder een praatcafé. Maar het is ook het vissercafé dat het op de Visserskaai het langst van al uitgezongen heeft. De *Ferry Boat*, een café dat zich enkele huizen verder bevindt, is wél een stamcafé. Er is een vogelpik, een spaarkas en er wordt veel met de kaarten gespeeld. Vogelpikclub, spaarkas, kaarterclub, of een andere club met bestuur, het zijn de ingrediënten voor een goed draaiend stamcafé.

In de jaren vijftig is die *Ferry Boat* alom bekend als 'bij Dikke Gusten', zo genoemd naar de bijnaam van de oud-kustvisser die het openhoudt. Even voor 1960 geeft Dikke Gusten de tap in handen van zijn zoon Roger Heinderson (eveneens visser) die het etablissement samen met zijn echtgenote Héléne openhoudt, geassisteerd door hun twee dochters Nora en Monique. Zoon Freddy vaart eveneens ter visserij.

Het is het stamcafé van mijn vader. Het wordt vooral bezocht door oudere vissers, meestal kustvissers en oudvissers die op de maalboten van de Oostende-Doverlijn zijn overgestapt. Er komen ook veel andere stamgasten, zo weet ik van mijn vader.

Jonge vissers die er af en toe een pintje drinken, doen het meestal voor de aanwezigheid van de jonge dochters van de uitbaters. Nora vrijt met Roger Hoste, een dancingkelner uit de Langestraat. Hij houdt de andere stamgasten op de hoogte van het reilen en zeilen in de uitgangsbuurt. Daardoor weet mijn vader me te vertellen, die dat op zijn beurt van die Hoste weet, dat de renners Roger en Eric De Vlaeminc en Jempy Monseré daar af en toe de bloempjes durven buitenzetten en daarbij dan graag een whisky tot zich nemen.

Seventeen, a dancing queen

Als zeventienjarige ga ik met een vijftal vissersvrienden op stap, nonkel André is er ook bij, een visser die zeven jaar ouder is dan ik en we zitten in de *Ferry Boat*. Ik dans

II. Stamcafés en klantenlokkers

met Nora, die mijn leeftijd heeft, op 'Unchained Melody' van Cliff Richard, een ultra trage slow. Nonkel André moedigt me aan: 'Ewel, je danst met je gat achteruit.' Ik overwin mijn schuchterheid en van dan af zoek ik tijdens het dansen altijd wel lichamelijk danscontact met het meisje. Dat is hoe het overal gebeurt, niet alleen in Oostende uiteraard, bij vissers en bij landmensen, slows worden zeer dicht tegen het meisje gedanst. Na zo'n slow zie je veel jongens naar hun plaats weerkeren met hun kont een beetje achteruit en de toppen van hun jas voor de gulp, want daar is tijdens 't dansen iets gerezen.

De stamgasten van de *Ferry Boat* doen wel meer dan samen kaarten (de ouderen) en dansen (de jongeren). Er worden busreisjes georganiseerd, bijvoorbeeld naar de brouwerij Ekla. In 1958 gaat het, hoe kan het anders, naar de Wereldtentoonstelling in Brussel.

Ik herinner me zelfs een reis van een vijftal dagen met de trein naar Hamburg, Sanct Pauli en de Reeperbahn. Veel vissersgezinnen zijn toen meegereisd, waaronder mijn ouders en grootouders. Mijn negen jaar oudere nonkel Pierre Barbaix is erbij en ook Theo Bogaert met hun

Maurice Zanders, bijgenaamd Pies, speelde als jonge man een grote rol in het Oostendse uitgangsevenen, zoals uit deze reeks overduidelijk blijkt. In 1961 is Pies scheepsjongen op de O 177. Daarop varen ook Pierre Barbaix en zijn zonen André (vader van Dennis, vandaag matroos op een boomkorvaartuig) en Pierre (vader van kustvisser Rudy Barbaix). Samen met alle andere scheepsjongens wordt Pies op Tweede Paasdag 1961 (dag van de Visserhulde) op het stadhuis ontvangen door Koning Baudewijn en Koningin Fabiola. Daarna trokken de vissers de cafés van het Visserskwartier weer in.

respectievelijke echtgenotes Simone en Liliane. Dat is in 1965. Ikzelf ben twintig jaar. Ook mijn vrienden Maurice Zanders en Maurice Devaux zijn van de partij. In Hamburg trekken we er meestal samen op uit, drie jonge vissers op de *Reeperbahn* in *Grosse Freiheit*, we bezoeken er de strip-teasebars en passeren langs de *Poepfstrasse*. We gaan binnen in de *Kaiserkeller* en de *Star Club* waar The Beatles twee jaar eerder de wereld beginnen te veroveren. Op hetzelfde podium, waar voor de rest onafgebroken Engelse bands uit Manchester, Birmingham, Liverpool en Londen optreden, zingt Maurice (Pies) Zanders zingt 'Op de Vismarkt zien 'k geboren' (dat is ook zo). De Duitse jeugd vindt het plezant en moedigt hem luid aan.

We keren terug naar de Visserskaai. Daar zijn in die tijd

1961, café Zeezwaluw: van l naar r ; Josianne Lauwereins (latere cafédochter), Jean Pierre X (IJsland), Freddy Heinderson (kust), Eddy Serie (kust), onder Marcel Mille (Kust), cafédochter Marie Rose Van Besien, boven Maurice Devaux (Kust), onder Pros Van Billemont (Middenslag), François Ruyschaert (Mosselverkoper), Andrea (de jongste dochter van volkszanger Bertino). Op de voorgrond het hoofd van Patrick Cordy (Kust).

ook nog kleine ouderwetse visserscafés te vinden, waar zelfs geen jukebox staat, waar vooral oudere vissers komen die er de rust opzoeken. Pintje drinken, sigaretje roken, babbeltje doen. Meer moet dat niet zijn. Bij Tibbetjes is zo'n kroeg. Tibbetje, wiens gezicht verminkt is door een brand, is in zijn ouderwetse kleren een opvallende verschijning op de kaai.

Café Brixham is qua sfeer meer te vergelijken met de *Ferry Boat*: eigen stamgasten, vogelpikclub, spaarkas en veel geckaart. Het publiek is meer divers dan dat van de *Ferry Boat*. Je treft er meer niet-vissers aan.

Alle dagen feest

Via de Visserskaai gaat het naar de Nieuwstraat. Op de rechterkant, enkele huizen van de hoek verwijderd ligt café *Zeezwaluw*. Begin jaren zestig is dat het favoriete café van veel (heel) jonge vissers. Dat komt doordat Marie-Rose Vanbesien er serveert, een knappe meid van amper veertien... en de vriendin van ons allen.

'Cafédochters' zijn echt sociale meisjes, nauw verbonden met visserij. Denk niet dat het sletjes zijn, ze vervullen gewoon hun rol in de vissersgemeenschap. Ze bieden troost, en delen in de vreugde. Ze zijn onze feestgezellinnen en ze helpen ruzies te vermijden. Ze dansen met iedereen die het hen vraagt. En als een van de jonge vissers hen bevalt... dan gaan ze ermee uit.

Standbeeld aan de vistrap van Lucy Loes. (foto joc)

Het is het café van Louis Van Besien, die door verdrinking om het leven komt, broer van Lucienne Van Besien, later alom bekend Lucy Loes. We zijn zeventien, achttien jaar als we er de 35-jarige Lucienne leren kennen. Ze helpt haar schoonzuster Andrea, moeder van Marie-Rose, in de zaak. Da's nodig, want in het druk bezochte café houdt de visserij alle dagen feest. We leren er de twist te dansen, de Huckle Buck en The Fly. Er wordt geswingd en gerockt dat het een lust is.

Er is meer. Er hangt een schilderij aan de muur. We zien de burgerwacht die op vissers schiet en op schepen die in het dok liggen. Zo vernemen we voor het eerst iets over de Oostendse Vissersopstand van 1887. Het café als geschiedenisonderricht!

We dwepen in die tijd met rocker Vince Taylor, maar Country Music wordt door ons evengoed gesmaakt, vooral Jim Reeves en Brenda Lee. Cliff, Elvis en Paul Anka staan naast Adamo en Will Tura. Tijdens de twistrage horen we de tot dan ongehoorde sound van Joey Dee and the Starlites; stemmen uit New York. Hits als Peppermint Twist, Ya Ya en Fanny Mae brengen in Oostende een ambiance die later nog overtroffen wordt door de Engelse popgroepen die zich door Joey Dee and the Starlites lieten inspireren. We drinken er pinten met The Woodpeckers, een Antwerpse komisch broederduo. De kleinste van de twee zal later op TV furore maken als 'het mannetje'. Wat me vooral opvalt is dat die twee komieken bloedserieuze cafégesprekken houden.

Enkele jaren nadat Louis op zee verdronken is, wordt de *Zeezwaluw* overgenomen door kustvisser Jef Lauwereins en zijn echtgenote Ernestinne. Ze hebben twee dochters en vier zonen die allen vissers zijn. Dochter Josianne neemt

Café Mosselhuis, in de jaren zeventig : Een samenzijn van jonge kustvissers na een nacht op zee. Van l. naar r : François Devvey (schipper-reder O 23), Ronny Victor (schipper O 192), Luc Bogaeri (matroos O 100), X (matroos), X (matroos). Bovenaan: Wilfried Devvey (matroos O 23), Maurice Devaux (matroos O 142). Onderaan: Urbain Van Steene (schipper), Lucien Bogaert (schipper O 100), Albert Deramoudt (schipper) en Ivan Fonteyne (matroos).

de plaats in van Marie-Rose. Het feest gaat gewoon door. De vernoemde 'cafédochters' Marie-Rose en Josianne huwen later met vissers; Marie Rose met Norbert Germonprez en Josianne met Freddy Heinderson, zoon van de uitbaters van café *Ferry Boat*.

Volkszanger Bertino ⁽¹⁾ heeft drie dochters en die huwen ook met vissers; de jongste, Andrea, met Pierre Lambrecht (IJsland), Erna met Florent Daems (kust) en Jenny, de oudste, met Roger Ryckeman (IJsland). Drie geestige meisjes waren het, waarvan Andrea de uitbundigste was en Erna de stilste.

Jenny is iets ouder en daar hebben we minder contact mee. Voor de verloving van de meisjes vormen we een

1964, café 't Schipje : tijdens een kalme vooravond in café 't Schipje ; van l naar r : Staf Jooris (oudere visser), Maurice Zanders, cafébazin Yvonne (echtgenote van André Bogaert senior), Eddy Serie en André Bogaert junior.

hechte bende goede vrienden en vriendinnen. Zoals dat ook met onze andere vriendinnen het geval is, delen we met hen enkele geheimpjes.

Er mag dan wel dagelijks gefeest worden in die visserscafés, die feesten zien er wel altijd verschillend uit, en zo ook de deelnemers. De jonge kustvissers komen er meestal op zaterdagavond en -nacht en in de zondagnamiddag. Bemanningen van de grote schepen zijn 14, 18 of 21 dagen afwezig en komen dan voor drie dagen aan land. Tijdens de ochtenden komen oudere kustvissers er een enkel pintje drinken voor ze huiswaarts trekken, na een nacht hard werken, om s' avonds weer fris aan boord te stappen. En op zondagochtenden trekken oudere vissers op café-bezoek, om op een vooraf afgesproken uur weer thuis te zijn voor het middageten, meestal om 13 uur. Wie dat niet doet mag ruzie met de vrouw verwachten. Ja, er zijn afspraken die moeten worden nageleefd en de visser leeft er ook naar. (Zie ook kaderstuk.)

Het succesrijke 't Schipje

Maar goed, onze karavaan trekt verder. Enkele huizen verwijderd van de Zeezwaluw is er café Het Mosselhuis. Het is een klein cafeetje waar de mensen van de Trap vlug binnenspringen om er naar het WC te gaan; waar men ook maaltijden serveert. Jonge evengoed als oudere kustvissers gaan er hun ochtendpintje drinken, na een nacht op zee en ook bij stormweer wanneer er niet wordt uitgevaren en er aan boord gewerkt dient te worden. Ook daar treffen we twee dochters: Claudette en Marie-Rose Bogaert.

Carnavalavond 1964 in café 't Schipje. Van l naar r : Eddy Serie (kust), Lucien Desomer (kust), Willy Malesys (IJsland), Eric Van Sevenant (IJsland), Maurice Zanders (IJsland en kust) en onderaan de gemaskerde Redgy Beyen (kust).

Schuin over de deur in dezelfde Nieuwstraat is er café 't Schipje. Na een periode waarin we vooral in de Zeezwaluw verzamelen, wordt 't Schipje onze ontmoetingsplaats voor we de stad intrekken. Jonge vissers spreken er de zaterdagavond af om samen *van sortie* te gaan. Dat is al van in de jaren vijftig zo. Het café wordt uitgebaat door het kustvissersgezin van André Bogaert en Yvonne. Ook daar weer twee dochters, Jacqueline en Helena. De drie zonen van André en Yvonne worden vissers. De dochters huwen met vissers uit de diepzeevisserij.

Wij vertoeven er meestal met onze vaste groep vriendinnen van Sas Slijkens. Terwijl wij, na een nacht op zee, in de namiddag slapen, gaan de meisjes in de winkel al de nieuwste platen halen. Die 'fonoplaten' worden ook aangevuld door vissers van de grote schepen die in Engeland zijn binnengelopen en vandaar de jongste Engelse en Amerikaanse successen meebrengen. Die zitten ze al in de jukebox van 't Schipje twee tot drie weken voor die platen op het continent te koop zijn.

Voor de Beatles alles veroveren dansen we in 't Schipje op de muziek van Eden Kane en Lance Fortune. Die eerste zal nog wel een belletje laten rinkelen, maar ik denk dat nog maar weinigen Lance Fortune kennen. Ook de Amerikanen Gene Pitney, Johnny Burnette, Johnny Tilotson en Ray Peterson zijn vaste waarden op de jukebox. Daar beleven we de opkomst van de vroege Beatles, we horen er voor 't eerst de Rolling Stones, Bob Dylan en Roy Orbison. We dansen, drinken, roken en vertellen over de visserij & zeevaart, maar even goed over muziek, sport en de wereldproblemen, maar altijd wordt alles doorspekt met humor.

Soms wordt er op de koer gevrijd. Samen met de Zeezwaluw en de Santa Maria mag 't Schipje het meest succesvolle visserscafé uit onze jeugd genoemd worden. Het café heeft het ook heel lang uitgezongen.

'Jacqueline, ga maar mee met Maurice'

Op de hoek van de Nieuwstraat en de Schipperstraat bevindt zich de 'Fats'. Dat is geen visserscafé, maar de eerste homobar in Oostende. Als kind weten we al dat er 'potvinten' bestaan. Mijn zestienjarige nonkel André die op de visserijschool Paster Pype les volgt, legt me uit wat 'potvinten' zijn. Mijn grootmoeder Maria maant me al heel vroeg aan voorzichtig te zijn voor de 'stratennaaiër', een naam die uit een ver verleden komt. Het oproepen van dat beeld maant kinderen aan tot voorzichtigheid op straat. De 'stratennaaiër' is immers iemand die jongens, meisjes en vrouwen op straat aanvalt. Wanneer ik zelf de lessen aan de stedelijke Visserijschool John Bauwens volg, zie ik hoe onze leraars zich voor het venster van de Fats posteren als we daar moeten passeren, omdat de homo's vanachter het raam jongens naar binnen durven te roepen.

Wat verder in de straat naar de vismarkt toe is er 't Zeilschipje, een ruim café uitgebaat door IJslandvisser Ronny Neirinck en zijn echtgenote Anne-Marie Ockett. Zij is de dochter van IJslandkapitein Jef Ockett. Anne-Marie heeft het vak geleerd in café 't Visschertje, uitgebaat door moeder Jeanne, echtgenote van Jef die rond IJsland vist.

In 1963-1965 komt de Oostendse jeugd in 't Zeilschiptje samen om elkaar te leren kennen en er te vrijen, zoals dat ook overall elders in het Visserskwartier gebeurt, maar in de grote cafézaal en dito koer is er wat meer ruimte. De meerderheid van de klanten bestaat uit jonge vissers en ik herinner me vooral het daar veel gespeelde liedje Bo Diddley van de zanger met dezelfde naam.

De Witte Zee, enkele huizen verder, is een rustiger visserscafé waar minder jeugd op af komt. We gaan er langs om even op adem te komen. Ik herinner me dat ik daar op een zondagmiddag een gezelschap gezien heb van een tiental

1969, café Docksy, tijdens het wereldrecord marathonvogelpikken: kustvissers en vaarmaten Eddy Serie en Maurice Zanders (beiden in jumper), Bob Bouzi Di (Algerijn en huisschilder) en bokskampioen André Saudemont.

mannen en vrouwen. Opeens staat iemand recht en leest enkele lange gedichten voor. Ik denk dat het de jonge dichter Hugo Claus is, die in Oostende woont en dan nog onbekend is. ⁽²⁾ Nu nog, wanneer ik die jonge gast voor de geest haal, zie ik daar de jonge Claus in.

Café Belcanto, naast De Witte Zee is in de latere jaren zestig het café van de tweelingzusters Huguette & Yvette Verburgh en hun moeder weduwe. Vader komt aan zijn einde tijdens de IJslandvisserij. De twee visserdochters stralen grote klasse uit. Ze weten hoe ze hun klanten moeten aanpakken. Er speelt een kleine band met zanger Eddy Clark, voorheen zanger van de Seabirds. Norbert, die later bediende bij de Rederscentrale wordt, speelt er drums. Eén van mijn vissersvrienden, middenslagvisser Redgy Goes, huwt met Huguette. Later baat de tweeling samen met hun echtgenoten een vishandel uit om nog later kleding en schoenen te verhandelen. Wat bevestigt dat ze uit het goede 'commerçantenhout' gesneden waren.

Een wereldrecord

We trekken verder. Op de hoek van de Vismarkt en het Vissersplein is er Café Docksy, voordien café De Koninkjes genoemd, vandaag is dat het Zeezotje. In de late sixties wordt het uitgebaat door Marguerite Haeck moeder van André, Betty, Jacqueline en... Liliane Saudemont, de eerste Oostendse die ter visserij voer. De jonge Jacqueline, het laatste kind in huis, is er de klantenlokker. Mijn vaarmaat, Maurice (Pies) Zanders zal haar enkele jaren later huwen. Dat ging zo. Wij zijn gedrieën op stap, Maurice, Jacqueline en ikzelf. Opeens vraagt Jacqueline: 'Eddy met wie moet ik nu meegaan? Met u of met Maurice?' Ik weet dat mijn vriend zot van haar is en zeg: 'Jacqueline, ga maar mee met Maurice'. Vanaf dan beginnen ze serieus te vrijen.

Later houdt zoon André Saudemont de Docksy open. André heeft met de koopvaardij gevaren. Hij is ook bokser en mag zich zelfs officieel bokskampioen van Vlaanderen noemen. Het is een stamcafé van meerdere jonge vissers en ook van jonge mensen met allerlei andere beroepen. Boksmanager Theo Van Haeverbeke komt er over de vloer, evenals bekende Vlaamse boksters. We staan er te praten met boksters Jean-Pierre Coopman en Freddy De Kerpel. Soms gaan we met André mee naar boksmettings in Gent. In dat café richten we een vogelpikclub op en later ook een voetbalclub. We richten er zelfs het een marathon vogelpikken in, een waar wereldkampioenschap. Kranten uit Engeland laten ons weten dat we een wereldprimeur hebben. We vogelpikken onafgebroken op de Engelse darts, vierenzestig uur! Mijn vader heeft daarvoor speciaal zijn schip O 628 een dag of twee aan de kaai gehouden, omdat zijn vaargezellen, Maurice en ikzelf, deelnemers zijn.

Klant in het café zijn ook de eerste allochtonen die uit Noord-Afrika naar Oostende geëmigreerd zijn. Een vijftiental Algerijnen die in de Algerijnse burgeroorlog met de Fransen meegevochten hebben, zijn vervolgens ook met de koloniale uitgeweken. Vanuit Duinkerken zijn ze in Oostende terechtgekomen en velen van hen huwen

uiteindelijk met een Vlaams meisje. Ze leren ons couscous te eten, wat wij in potjes naar huis meekrijgen en we leren van hen ook enkele Arabische woorden, zoals kif kif (fifty fifty) en 'Nikarabok', een lelijke vloek. Zij leren van ons Vlaams te spreken. 'Een beetje poepn, nie betaaln' zit er al gauw in. Toffe mensen zijn het. Wij, vissers, geraken ermee bevriend en de zonen van Bob Bouzi Di en Said Oubiche, Manu en Christophe, worden later visser.

Said Oubiche is een afstammeling van de Touaregs ⁽³⁾, zo vertellen ons zijn vrienden en Bob Bouzi Di is korporaal bij het bezettingsleger geweest. Ze vertellen af en toe over de gruwelijke oorlogsdaden die zij in Algerije hebben meegemaakt. Hoe tegenstanders bij gevangenen het geslachtsdeel afsnijden, hen dat in de mond stoppen en vervolgens hun keel oversnijden.

Ze behoren, zo zeggen ze ons, tot een geheim leger dat altijd klaarstaat om terug naar Algerije te vertrekken. ⁽⁴⁾

1969, een zaterdagavond in café Docksy. Ambiance verzekerd.

Af en toe komt een Algerijnse kolonel uit Duinkerken afgezakt en gaan ze aan tafel in het Arabisch zitten kletsen. De brede lach met een mond halfvol gouden tanden van de kolonel is opvallend.

Ze integreren zich voortreffelijk, ze gaan vriendschappelijk om met de andere klanten en ze hebben een boontje voor de vissers. Bob Bouzi Di is trouwens een van de vier die deelneemt aan het wereldkampioenschap marathonvogelpikken.

Eddy Serie

(Vervolgt)

(1) Bertino is de artiestennaam van Albert Lingier (°Glasgow 1915-†Oostende 1969). Begon op jonge leeftijd op te treden als figurant in Oostendse revues. Tijdens WO II was hij een opgemerkte entertainer in het café Chez Prosper (Alfons Pieterslaan) waar hij zelfgeschreven teksten zong op bekende melodieën. Na de oorlog richtte hij een carnavalgroep op dat grote successen kende op het bekende Bal du Rat Mort. Hij schreef liedteksten, een operette en de teksten voor twee revues. Ann Decorte wijddde een studie aan de man waarbij ze vijftig van zijn liedteksten wist te inventariseren. In lokale bladen (Kustblad, Zeewacht) verzorgde hij gedurende lange tijd wekelijks een folkloristische bijdrage. In de Ooststraat baatte hij een café-chantant uit dat De pantoeffel heette.

(2) Of Eddy Serie daar Claus gezien heeft, weten we niet. Maar we weten wel dat Claus in de jaren zestig niet meer in Oostende woonde. Hugo Claus verbleef van 1948 tot 1950 in Oostende. Tijdens die jaren maakte hij er de sprong naar zijn eerste roman, ging hij er boksen en gokken en hield er zijn eerste expositie. Zijn sleutelroman De Verwondering (1962) speelt zich in Oostende af. Ook zijn liefde voor Ensor, de Oostendse meester, is bekend. Claus schreef: 'Oostende. Daar is mijn bestaan begonnen te vergaan. Negentien was ik, ik sliep in het Hôtel de Londres op het hoogste verdiep. De mailboot voer onder mijn raam.' Toen Claus' wilsbeschikking werd bekendgemaakt, stond daarin de wens om zijn as op zee te verspreiden, voor de kust van Oostende.

(3) Meer over dat volk op <http://nl.wikipedia.org/wiki/Toareg>.

(4) Misschien hebben ze wel deel uitgemaakt van de OAS (Organisation de l'Armée Secrète), een ultra rechtse terreurorganisatie, vooral bestaande uit Franse militairen, die zich verzette tegen de onafhankelijkheid van Algerije. De OAS oefende terreur uit van 1961 tot 1963. Ze maakte 12.500 dodelijke slachtoffers. (http://nl.wikipedia.org/wiki/Organisation_de_l'Armée_Secrète)

Drank en dichters ter visserij

Johan Corveleijn is een Oostendenaar die in 2007 poëzie publiceerde in het kunsttijdschrift Vlaanderen. Dit jaar las hij poëzie voor in 't Kroegske.

De familie Corveleijn heeft nauwe banden met de visserij. Johan viste uit dat de Brugse De Garve in april 1937 een merkwaardige verzamelbundel met arbeiderslyriek uitgegeven had. Onder die dichters trof hij ook een Oostendse visser aan die ondertekende met H.B. of Barre. Deze visser schrijft over zichzelf dat hij tot zijn dertien jaar naar school is geweest en ook over 'weerspanning zeeroversbloed' dat door zijn aderen vloeit. Johan Corveleijn stuurde ons een paar poëtische teksten van vissersfenomeen Barre. Ze passen goed bij deze reeks over Oostendse visserscafés.

't Is tijd om te varen,
Wij gaan weer naar zee,
Daar hoort men niet zagen,
Want 't wijf mag niet mee.
't Is altijd hetzelfde
Over den vuilen drank;
Wel, vrouw, nu is 't water
Voor drie weken lang.

Barre vindt een zielsgenoot, een trouwe trawant, in z'n vriend 'den Blekken':

Voor die verwenschte wijven
Daarvoor gaan wij naar zee,
'k Zal eens een reis thuisblijven,
pak in mijn plaats haar mee.

Maar Barre zou Barre niet zijn, als hij zich niet zou bedenken en dus volgt hij toch maar zelf de lokroep naar de zee:

Gij zoudt dan, groote laber,
Als kok en meid daar staan;
Pas zijt gij aan het vagen,
Of zie, de soep brandt aan.
En als de kleine Blekken
's nachts vangt met huilen aan,
dan kunt gij in uw sleppe
gaan aan de wiege staan

Och maat, wil nu niet klagen,
Morgen zijn wij in zee;
Verdriet van een paar dagen
Per maand is niet te veel.
Zie de armen schoenelapper,
Dag in, dag uit bij 't wijf,
Nooit kan hij er een pakken,
Voor dertig zijn ze grijs.

Dat de vissers bij hun thuiskomst vaak op zwier gaan en stevig drinken is natuurlijk geen geheim. Met romantische ironie beschrijft Barre dan ook hoe het een schipbreukeling verging. De ontberingen op zee, het gevecht om het zinkend schip te verlaten, dat is allemaal niets in vergelijking met wat hem thuis te wachten staat na zijn zwelgpartij aan land.

Laatst had Pier zijn schip verloren
Maar, gelukkig, werd gered,
Hij, om zijn verdriet te smoren,
Had zich in den drank gezet.
Toen aan Pier ik kwam te vragen:
Zeg me 't ergste van dien dag?
Sprak hij, zwijg, wil mij niet plagen,
'k zal 't u zeggen als ik mag.

't Is niet van hef wrak geraken
of niet sjourwen in het wier,
maar 't is als men stromplend 's avonds
goed bedronken huiswaarts keert.
'k Dierf aan 't wijf mijn nood niet klagen,
want van woede was ze groen.
Eerst kreeg ik een vrachtje slagen,
't ergste was: haar bedsermoen.

Barre is gevat en rad van tong en met een paar kwinkslagen, met wikken en wegen, vergelijkt hij de streken van zijn echtgenote met de wispelturigheid van zijn nieuwe boot die overigens de naam draagt van zijn vrouw. Want wie of wat is makkelijker te besturen, de vrouw of het vaartuig? Hoe lang duren de buien van een boot? En de streken van een vrouw, 'het gekke ding', een leven lang moet je daaraan trekken!

In 'Zijn vrouw, zijn boot' luidt dat zo:

Pier had dus zijn wensch gekregen,
O, wat was zijn vreugde groot.
Ook had hij vrouws naam gegeven
Aan zijn flinke, nieuwe boot.
Oude Cies, die eens kwam kijken,
Sprak: 'Daar denk ik 't beste van,
't luistert wel naar roer en zeilen
lijk een vrouwke naar haar man'.

Gistren kwam ik Pier te spreken,
'k vroeg hoe 't met zijn vaartuig ging.
'Zwijg, sprak hij, 't heeft al de streken
van vrouwlief, het gekke ding.
Ik mag trekken, vloeken, steken,
't gaat altijd verkeerd zijn gang...
Nu, mijn boot doet dat twee weken,
En mijn vrouw haar leven lang.

Johan Corveleijn

tekening Jo Clauwaert

Uit de bibliotheek van Neptunus (5)

u aangeboden door Peter Holvoet-Hanssen

OCTOPUSSY

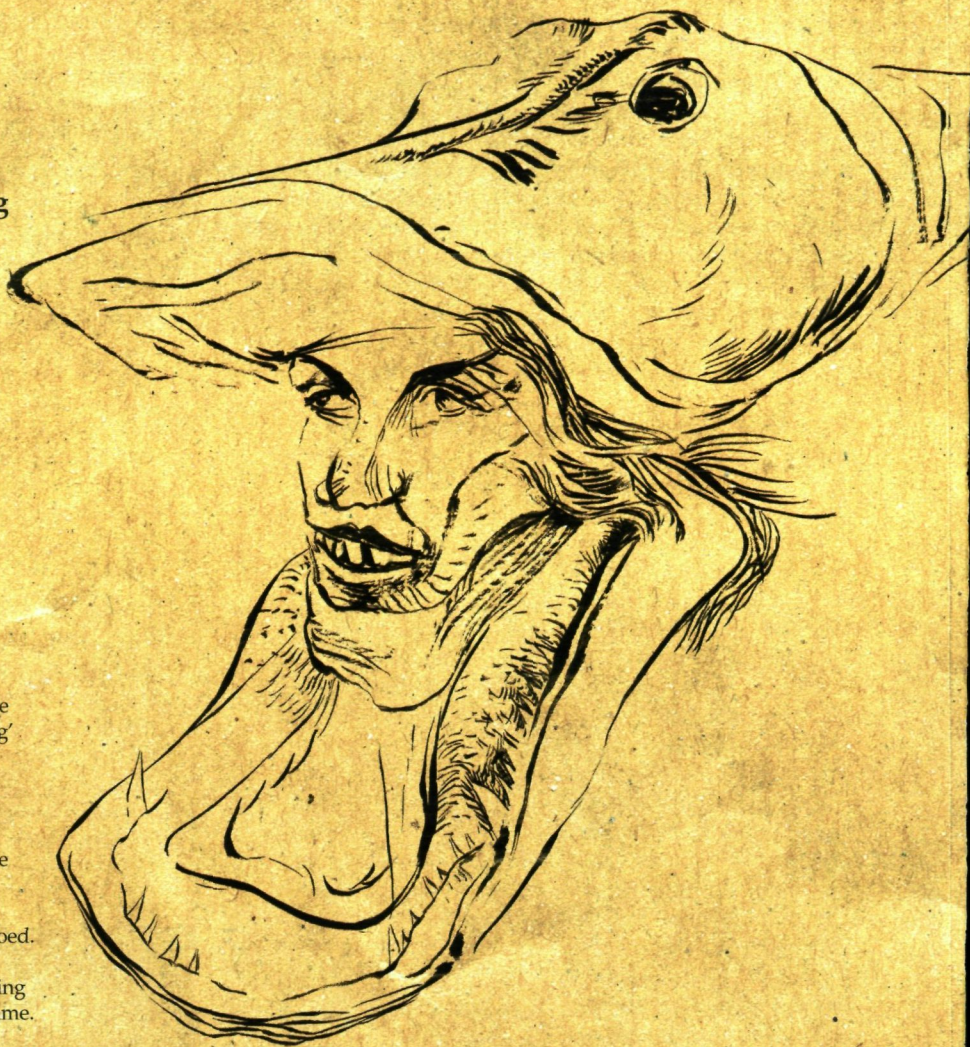
in vele vormen en kleuren wezen
door nauwe doorgangen slangachtig
tentakel voor tentakel
zuignap na zuignap
tevoorschijn toverend
krabben snappend
gebekt met strategieën en gif
of vluchtend over het rif
als een straaljager
doolhofexpert en tarter van de taxis
bezitter van een levensklier
mysterieus elixir dat opraaft
de dood naderend
als de ringen gloeien

Frederik Lucien De Laere

Frederic Lucien De Laere (°Brugge, 1971) publiceerde de dichtbundels 'Paniek in het circus', 'De martelgang' en 'Secuur' bij uitgeverij PoëzieCentrum. Gedichten verschenen in verschillende literaire tijdschriften, o.a. De Brakke Hond, Deus ex Machina, Poëziekrant en enkele bloemlezingen, waaronder Hotel New Flandres en Komrij's Nederlandse poëzie van de 19de tot en met de 21ste eeuw in 2000 en enige gedichten. Staat met zijn poëzie regelmatig op het podium en is stichtend lid van de dichtersgroep Het Venijnig Gebroed. Eerder te gast op o.m. Theater aan Zee, Lowlands-festival, Dichter aan huis, Poetry International, Crossing Border. In 2007 en 2008 was hij stadsdichter van Damme. Meer info: www.frederiklucienelaere.be

Dank, KapersBuur Frederik Lucien, uw gedicht aan de drietand van Neptunus gespietst bevat een bries die mij Snoekwaarts voert. Als jongeling hield ik van de gedichten van Edmond Schietekat alias PAUL SNOEK (1933 – 1981; zijn moeder heette Paula Snoeck). En nu nog. Hij was anders dan de andere dichters. Geen 'saaie piet', integendeel, hij snorde in een sportauto over onze wegen en knalde tot slot met zijn auto de dood in. Hij schreef 'gedrachten' (tussen gedichten en gedrochten in). Zakenman, auteur, beeldend kunstenaar. Maar vooral: dichter, bravoure in het vaandel. Niet alle gedichten vind ik fantastisch, maar zijn 'Gedichten voor Maria Magdalena' (1973) bv. blijven poëzie van de bovenste plank. En vele, vele andere verzen gedichten waar ik kan van blijven genieten. Snoek had iets met de zee (hij heeft trouwens ook in Oostende gewoond). Hij durfde speels te zijn in zijn verzen en tegelijkertijd hard. Hoor hoe hij zijn eenzaamheid verwoordt, zijn isolement, in onderstaande verzen. Laat u onderdompelen. Als puistige puber was dit gedicht voor mij een openbaring. Paul Snoek had het niet over een zeemeermin maar een 'zeemeerman'. Hij maakte een fabelachtig maar toch heel menselijk, herkenbaar personage. Zonder in de ik-persoon te schrijven (wat overigens natuurlijk wel mag) en zonder zijn gevoelens zomaar op tafel te gooien, wist hij perfect de lezer en de luisteraar mee te voeren naar de onderwaterwereld van zijn diepste gedachten en gevoelens. Het Kapersnest leerde alzo: poëzie opent dankzij taalspel en verbeeldingskracht een *waai*er van werelden.

DE ZEEMEERMAN

Hij ademt niet. Hij slurpt gebruikelijke zuurstof.
Hij draagt geen bril want hij is helderblind.
Duizend jaar is het geleden
dat hij nog iets heeft gegeten. Honger kent hij niet.
Alleen maar bodemloos verdriet.

Zijn kieuwen zijn broos en doorzichtig
als voorzichtig porselein.
Zijn ogen bevatten een fruitige wijn
uit zeezame bloemen gevloeid.
Van zijn gestolde tranen maken vissers reukwerk
en balsem voor hun welriekende vrouwen.

De zeemeerman woont in een klein paleis.
De muren heeft hij zelf gebouwd met harder water
en met waiende spiegels vol vissen bekleed.
Het licht van vele zwakke lampen
houdt hij gedempt in zeldzame flessen.

Want hij wacht.
Elke dag wacht hij een eeuw.
Elke droeve luchtbel die hij uitspreekt
rijgt hij aan een eindeloze kraal,
die hij bewaart voor zijn geliefde zeemeermin,
die Noah nog niet van de ark overboord heeft gegooid.

PAUL SNOEK

TEKENING: JO CLAUWAERT

Zio Gio vertelt ...

Visserskoppen

Het pronkstuk van mijn bar is de 16 meter lange lichtwand met historische foto's van Engelse vissers. De originele foto's staan op glasnegatieven die dateren van circa 1860. Er is iets raars aan de hand. Veel mensen die de eerste keer een teugje komen drinken in mijn afspanning, zeggen direct: "Oh ja, dat zijn die foto's van de vismijn". Neen dus, de foto's in de vismijn zijn van recente datum.

oude vissers kennen de stromingen en de rotsen langs de kust. Tweede reden: het gebeurde helaas dat ook een reddingsloep verging en dan vond men het minder erg als het oude vissers betrof. Als een jonge visser verging, dan was meteen een kroostrijk gezin zijn kostwinner kwijt. Bij oudere vissers stak dat niet zo nauw, die moesten geen gezin meer onderhouden. In die tijd was dat de realiteit van het leven en de dood.

Ik zou zo graag de namen van die vissers op mijn foto's kennen. Helaas, ik heb geen enkel spoor. Zelfs de lokale historicus van het kuststadje waar ik de foto's vandaan

Sterker nog, ik heb klanten die uit een Oostendse vissersfamilie stammen en die in de foto's familieleden of andere bekenden menen te herkennen. Dat klopt dus niet, want mijn foto's zijn anderhalve eeuw oud. Bovendien zijn het Engelse vissers. Ik kan alleen besluiten dat de aanblik van vissers universeel en tijdloos is. Met anderhalve eeuw verschil: dezelfde koppen, dezelfde kledij.

De glasnegatieven heb ik op de kop getikt tijdens een reis aan de Engelse zuidkust. Meer bepaald in Devon, tegen Cornwall aan. De namen van de vissers en de fotograaf ken ik niet. Wel het verhaal rond de foto's. Mijn vissers zouden de bemanning zijn van een 'life boat', een reddings-sloep. Als in de 19de eeuw een schip in nood was tijdens een storm, werd zo'n reddingsloep uitgestuurd. De sloep telde 14 bemanningsleden. Vooraan een 'pilot', een schipper die de koers bepaalde. Dan twee rijen van 6 roeiers. Achteraan een stuurman die het roer bediende. Met zijn allen moesten ze drenkelingen redden.

Een 'life boat' werd in die tijd bemand door oude en ervaren vissers. Daar waren twee redenen voor. De eerste reden:

heb, heeft na opzoekingswerk niets gevonden. Daarom geef ik de vissers nu zelf een naam. Acht hebben al een naam gekregen: den Bompa, Mozes, de Chinees, de Filosoof, Gust, Kapiting Moustache, de Weduwnaar en de Macho. Gust is mijn favoriet, want hij gelijkt op mijn buurman Gust Bultheel, een gepensioneerde schipper die een ongelooflijk warme en sympathieke mens is.

Tot de volgende keer ...
Zio Joris

CREVITS

**IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN**

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33
Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85
Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87
Fax: 050 54 79 11
Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33

HET MUZIKALE ANKER

DE WANNES EN DE ZEE

Willy Cecile Johannes Van de Velde, maar zeg maar Wim Van de Velde, zou zichzelf pas in de jaren zestig het pseudoniem geven waaronder we hem allen kennen: **de Wannes**. Zoals zo vaak moest Wim eerst dood zijn, die vreselijke dag in november 2008, vooraleer het in brede kring doordrong wat voor een belangrijke figuur hij was en nog steeds is, niet zomaar voor de Vlaamse volksmuziek en de vele mensen -collega's, muzikanten en leerlingen- om hem heen, maar voor het gehele culturele gegeven in Vlaanderen. Zelfs ver daarbuiten was zijn invloed, zijn 'brugfunctie' niet te onderschatten: denk maar aan de *flamenco*, die hij zich eigen maakte op jonge leeftijd. Of zijn iets latere liefde tot de *rebètika*, de Griekse stedelijke 'blues' met de *bouzouki*. En dat voor iemand die, precies omdat hij een visie had en wist waar hij naartoe wou, vanuit de hoogte werd aangekeken.

Koen De Cauter en Wannes

Want in de sixties kon iemand die in *Aantwaarps* zong (en praatte, omdat hij nu eenmaal zo gebekt was) op weinig begrip rekenen van de critici en zij die het voor het zeggen hadden in onze toenmalige culturele *palazzi*. Men promoveerde toen immers 'voor wie haar lief heeft', het Algemeen Beschaafd Nederlands. Stadsgenoot en collega-kunstenaar **Ferre Grignard** (en met die andere geïmporteerde Sinjoor **Deroll Adams** de liefste mens ter wereld) kon, dan wel met een iets minder academische Engelse tongval, zingen dat de 'sailor' weer 'drunken' was en dat hij niet wist 'what shall we do' met hem, zo 'early in the morning'. Maar de Wannes trekt zich van de hele heisa niets aan en 'wil deze nacht in de stroate verdwoale', want 'de klaank van de staad mokt zaan ziel amoereus'. Dat hij het later ook half in het Frans

zong, bewijst dat hij zijn dialect zeker niet als alleen zaligmakend beschouwde. En om eerlijk te zijn: de keren dat we de Wannes een eerlijke poging hoorden doen om het toch in een soort tussentaal uitgelegd te krijgen, verlangden we meteen naar het sappige *Aantwaarps*.

De gebieden waarin Wannes uitblonk opsommen zou ons hier veel te ver leiden. Maar we herinneren ons die éne persoonlijke ontmoeting, een toevallige *tête à tête* in de foyer van de artiestenruimte in de **Brugse Stadsschouwburg**, na een weer eens geslaagde editie van het **Brugges Festival**, waar hij met veel andere Vlaamse artiesten een éénmalig project had voorgesteld. Laat op de avond stonden we daar beiden alleen. Figuurlijk gesproken stond ik als in een western klaar om mijn niet-bestaande colt boven te halen voor de finale *shoot-out*, want Wannes heette 'gene gemakkelijke' te zijn. Maar de veelzijdige volkszanger, theaterman en beeldend kunstenaar zette je altijd op het verkeerde been. Toen ik met enige schroom toegaf dat mijn roots in Hoboken lagen en ik Latijn gaf, een mens moet IETS doen om den brode, zette hij een hele spreekbeurt op over de **Zwarte Maagd van Hoboken**, die in essentie terugging op de door de Romeinen vereerde Egyptische godin **Isis**. Hij legde ook het verband met andere 'zwarte madonna's' in Europa, o.a. de bekende van **Czestochowa**. Hij gaf die uitleg op rustige toon, zonder enige aarzeling en met een dwingende autoriteit. Om me daarna verbouwereerd achter te laten. We zouden later van anderen gelijkaardige *vertellemen* horen, maar dan wel over gans andere onderwerpen...

Het mag geen wonder heten dat deze landrot ook interesse had voor de zee, zijdelings of rechtstreeks. Hij groeide op in het **Schipperskwartier**, op een moment dat veel havenactiviteit zich nog in die buurt ontwikkelde. Al was Antwerpen zijn metropool, hij was in de eerste plaats cosmopoliet, via de vele contacten die zijn stad en hijzelf hadden met de wereld, via Noord-Frankrijk (de verzameling van **Edmond de Coussemaker**, 'Chants populaires des Flamands de Flandres', zette hem naar verluidt aan het zingen),

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35

**BEMA
DOET
HET**

via Andalusië, via zijn werk als muzikadviseur voor 'Mistero Buffo' in het Duitse Essen. Op zijn laatste, heerlijke cd 'In de Maat

van de Seizoenen' staat 'Dublin Bay', een lied (*) dat in poëtische termen de kern van een mensenleven omvat: de *Wanderlust* van een jongen vol *Sturm und Drang*, koppig maar op zoek, vol twijfels over de zin van zijn bestaan, de mysteries en verlokkingen van het onbekende, de schoonheid van land en zee, het thuiskomen van de odyssee die het leven is. Ooit krijgt alles zin en betekenis, heet het. 'Dublin Bay' mag dat getuigen.

'Veul joare geleje ik was oep den doal; et kon me ni schille woarenne, zen'k oep ne oavend den boeët oep gestapt, in Fishguard (**), da zulde wel kenne' ('Vele jaren geleden was ik op de dool; het kon me niet schelen waarheen, maar ik ben op een avond op een boot gestapt, in Fishguard, dat zal je wel kennen')... Onderweg kwellen de demonen en de wind, nacht en ontij jagen hem voort 'to da 'k on een deurp zen gekome; et sliep, mor et licht van de vuurtoare schein tot diep in de mensen 'un droeëme....' ('Tot ik in een dorp ben gekomen; het sliep, maar het licht van de vuurtoren schein tot diep in de dromen van de mensen...') Die zalige gedachte werkt als een loutering, en het moment van 'katharsis', van de 'Aha Erlebnis' komt vanzelf. Je kan het niet plannen of voorzien, of zelfs niet-tegenhouden, het komt wanneer het moet komen... Plots gaat het licht aan.

's Morgens schittert de zon, de hoofdfiguur ziet de vissers met hun gele olieassen optrekken naar de boten 'me koppige masten'. Nog lang staart hij hen na van op het land, 'verzoeken in witte gedachte, en ik eb doar besëft da de doeëd nie bestoa, en ik oeërde de miejewe die laachte' ('verzonken in witte gedachten, en daar heb ik besef dat de dood niet bestaat, en ik hoorde de meeuwen lachen'). Al situeert Wannes de reis in zijn jeugdijaren, het zit er dik in dat de verwijzing naar 'de dood' kadert in zijn jarenlange strijd

tegen de leukemie, die hem wel fysisch velde, maar hem niet kon breken.

Ontroerend is dan ook de 'conclusie' in het lichtjes aangepaste refrein: 'ik eb maa gedwieë in eur aarme gelei'. Daar heeft hij zich wél aan overgegeven, aan de schoonheid van Dublin Bay, aan de pracht van de natuur.

De Wannes, lieve lezer, schreef niet zomaar teksten, hij was een dichter, en zelfs een dichter van en over zeelieden. Wat we u hopelijk in een volgende aflevering zullen aantonen:

Antoine Légat (11 juli 2011)

foto's: Jo Clauwaert

(*) Fishguard (of Abergwaun in het Welsh), havenstad in Wales, eindpunt van de A40 uit London en met vaste verbinding met Rosslare in Ierland, ideaal voor wie met de wagen naar het Groene Eiland reist.

Tentoonstelling 'Grote Kleine-Kunst' Galerij Mong blok

Palokenstraat 1 • 1670 Pepingen • info@mongblok.be

Ferre Grignard • Geert Vanhassel
Wannes Van de Velde • Roland Van Campenhout
Jan De Wilde • Kloot per W • Mieke Delanghe
Willem Vermandere • Walter Evenepoel
Walter De Buck • Ann de Paepe
Kris De Bruyne • Vévé Mazimpaka
Herman Dewit • Robert Groslot
Jan Vanlaet • Jan Vankeerberghen
Jo Clauwaert • Michael Peetermans

tot 11 september

VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk

via www.welkombijvloot.be

kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)

en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)

Onder de mantel van Leugen

Nadat de zondvloed het reusachtige continent Atlantis overspoelde, lag te midden de onmetelijke watervlakte een eiland. Ooit gold die cirkel in het water als de hoogste bergtop van Atlantis. Het eiland oogde schilderachtig. Er groeiden bomen die uit alle windstreken kwamen. Er fleurden bloemen in alle kleuren. Er bloosde een overvloed aan vruchten.

Een grote boot meerde aan. Noach IV begon zijn lading op het eiland te lossen. Hij liet vogels fladderen, dieren lopen en zoetwatervissen in heldere beken zwemmen.

Nadat Noach IV zijn laatste last, Adam en Eva, het schip uitdudde, dacht hij, hier gaan we weer. Mijn voorganger, Noach III, voer het overlevende van het verzopen Lemurië naar een droge top. Nu mag ik het uit het verzonken Atlantis redden. Zo kunnen we altijd opnieuw eindigen! Gaan die mensengerebreen dan nooit met manieren kronkelen?

Toen de schipper heenvoer, riep hij naar het mensenpaar: 'Mijn taak zit erop. De tijd is aangebroken om mijn op de oceaانبodem heen-en-weer-wiebelend reuzenras te vervoegen. Vaarwel, het ga u wel.'

Adam en Eva hoorden hem niet. Ze wandelden reeds onder het boomlover van Eden, want zo heette het eiland. Ze belandden in een geurende gaarde. Verwonderd hielden ze er halt voor een gouden raam met diamanten slangenarabesken. In hun flonkering leken de slangen te bewegen. Waarheid stond achter het raam. Ze weerspiegelde daarin de goddelijke gedachte die zonnestelsels majestiteitelijk deed verrijzen en glorieus deed ondergaan. Ze weerspiegelde daarin de goddelijke mijmering die op- en neergaande hemelingen op de zeven hemelladders de muziek der sferen liet uitvoeren.

In weerspiegelingen verdwaald, ontging het Adam en Eva dat de wereld onder hen een andere gedaante aannam.

De watermassa ebde er gestaag. Enkel een glinsterende rivier, de Lethe, omzoomde nog het boven lege landen torenende Eden. De in Eden spelende bries woei zaden over de Lethe. De winden voerden hen in de vier richtingen. Vissenbroed vloede in bergbekken uit de Lethe naar beneden. Pril gevogelte vloog over de rivier. Jong gedierte doorwaadde haar. De aarde wikkeldde zich in blauwe en groene dekens die krioelden van leven. Enkel Adam en Eva be kroop geen drang de overzijde te zien.

Ondertussen slompampte Leugen in het heelal. Hij zoefde rondjes op de planeten.

Omdat ze zich niet van de baan lieten brengen, doodde hij de tijd met het scharrelen naar voorbij scherende meteorieten.

Op Mars gezeten grab-

belde hij zo woest naast het razend gesteente, dat hij naar beneden tuimelde.

Leugen landde in Eden. Hij kreeg er Waarheid in de gaten. 'Zie Waarheid staan als een weerspiegeling zonder wand,' gniffelde Leugen. 'Voorwaar, laat ik haar plaats innemen, dan kadert haar raam een spiegel aan de wand.'

Leugen floot kort en schril. Waarheid herkende hem. Ontdaan sprong ze van achter het kader vandaan. Leugen dook ogenblikkelijk achter het raam. In volle donkerte richtte hij zich op. Weerspiegelingen verdwenen. Een spiegeling verscheen. Adam verschoot zich een aap.

'Wie staat daar voor mij?' riep hij naar zijn spiegelbeeld.

'Dat is God, Adam,' antwoordde de spiegel.

'Adam,' jubelde Eva, 'dan zijt gij God. Ge gelijkt op Hem als twee druppels water.'

'Eva,' sprak Adam, 'ook uw gelijkenis staat voor u. Dus zijt gij goddelijk. Vrouw, ge licht op in schoonheid!' 'Adam,' hakkeldde Eva, 'ik zie iets miezerigs aan u groeien.'

'Vurig maakt God het kleine groot,' viel de spiegel in. 'Met het vuur van het lichaam kunt gij de aarde bevolken. Met de vlam van de geest kunt gij de aarde herscheppen.'

'Is de aarde hier?' vroeg Eva.

'Dit is de tuin van Eden,' antwoordde de spiegel. 'Eden behoort aan God in de hemel. Onder Eden ligt de aarde; zij behoort aan u, goden op aarde.'

'Hoe geraken wij op aarde?' polsten Adam en Eva in koor.

'Steek de Lethe over,' siste de spiegel.

De stem zweeg om in zwijgen te verglazen.

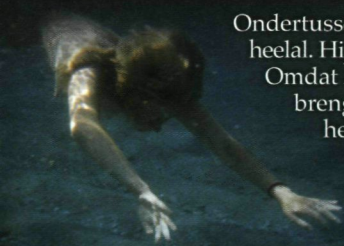
'Wij worden rank en groot,' juichten Adam en Eva naar de hol trekkende spiegel.

Het tweetal wandelde naar de waterkant. Waarheid hinkte naar het raam. De ruit erin was gehavend. Ze zag Leugen weg trippelen met de rozige toekomst van de mens. Waarheid raapte het kader op. Ze strompelde de mens achterna.

De Lethe overgestoken, stonden Adam en Eva op een kale bergtop. De wind sneed. Adam en Eva keken achterom. Ze bekenden geen Lethe meer. Enkel een verblindende vlakte van sneeuw en ijs, wit als de dood. Hui verend daalden ze de berg af. Vogels vlogen van hen heen. Dieren vluchtten van hen weg. Ze sloegen de ogen smekend ten hemel. Hij had zich schrikwekkend hoog van hen verwijderd.

'Ons kiezen heeft ons doen verliezen,' jammerde Eva. 'Wij zijn de door de hemel verworpenen! Op aarde rest ons slechts een hunkeren naar vreugde op akkers van smart!'

'Staak uw kniezen,' donderde Leugen, 'wat verloren is, kunt ge dubbel herwinnen. Bekijk in de spiegel uw toekomst. Zie

uw zonen Kaïn en Abel. Een machtig ras zal van Kaïn afstammen. Het zal Adamisch heten. Met de schatten die hij uit het diepst der aarde opdelft, bouwt de Adamische mens zich paleizen die tot de hemel reiken. In de hemel stuurt hij het stralen van de zon, opdat de aarde van gewas zou blaken. Op aarde draait hij onzichtbare deeltjes tot wonderwordende windingen. De Adamische mens schept leven en rijkdom zoals het hem lief is. Zijn daadkrachtig tronen zal verder strekken dan het zwijmelend zetelen van God. Van het Eden dat de Adamische mens op aarde brouwt, kan God alleen maar dromen. Ga met geloof in de toekomst immer voorwaarts en gij zult vinden.' 'Ja maar,' wierp Eva tegen, 'de pijn voor het verlies van het hemels Eden knaagt. Wie zegt dat de pijn ons tijdens de wandel voorwaarts niet opknabbelt?' 'Ik zeg dat,' zei Leugen. 'Zoals de Lethe in de tuin van Eden, ben ik op aarde uw stroom der vergetelheid. Luister naar mijn stem. Drink mijn woorden. Laat mij in uzelf helder klinken, dan vergeet ge elk geleden leed. Ik ga met u mee op pad. Ik zal uw heler en leidsman zijn.' Adam en Eva glimlachten. Hand in hand verdwenen ze naar de einder.

Op een dag lanterfantte Leugen in een park van één van de steden die de wereld bedekten. Hij hoorde snikken in een kunstrots. Hij ging er naar binnen. Badend in tranen vond hij er Waarheid. 'Waarheid,' riep Leugen uit, 'wat lang geleden alweer! Mijn ziele Gods, wat zit gij daar te wenen?' 'Ik ween voor wat ik hoor, Leugen. Geweeklaag verscheurt de lucht.' 'Geweeklaag, Waarheid? Ik hoor enkel stilte.' 'Luister onbevangen, Leugen.' Leugen luisterde. Hij schrok. 'Ik hoor tandenknarsen en snikken,' merkte hij op, 'ik bespeur een kermen uit de diepte, ik... Hoe is dat mogelijk? Gelijk wroeging de mens pijnigt. Ik deed er alles aan om hem vergeten te schenken! Zijn wonden heelde ik met de zalf der begoocheling. Mijn verwarring kan ik niet ontrafelen, tenzij... Waarheid, gij hebt mij toch niet gedwarsboomd?!' 'Tijdens de voorbije 700.000 jaren waarin ge de mens voorgingt,' sprak Waarheid, 'zaagt ge geeneens dat ik met mijn kader achter hem aanliep. Ik trok zijn aandacht met een zindering,

zo zacht dat hij het nauwelijks waarnam. In het begin waren het enkel oudjes die naar me omkeken. Ik weerspiegelde hun verledens, waarin idealen machtig troonden. De grijsaard zonder halm boog het hoofd naar zijn handen die in de jacht op klaterdromen keelden wat ze liefhadden. Met de knokige vingers rond een roestige leuning geklemd, zag hij zijn onbeveende dood nader kolken.

Heden blikte een mensdom achteruit. Het ziet in mijn kader de eens levende aarde een schimpend licht werpen op de stervende aarde van nu: haar zeeën donker; haar landen kaal; haar bergen kraters; haar luchten vaal. Het ziet in mijn raam de morgen waarin zwarte zeeën wassen om een verdronken aarde met verslonken kinderen achter te laten. Wat ge hoort is de wroeging van wroeging voor het offeren van de groene aarde op het altaar van de hoogmoed.'

Leugen raapte zijn gedachten bijeen. Eindelijk vroeg hij: 'Waarom moet gij dan treuren? Of de aarde nu groen of grauw is, levend of stervend, Waarheid blijft toch Waarheid?' 'In Eden was ik Adam en Eva weerspiegelende Waarheid. Ik gaf hen vreugde. Op aarde ben ik de mensen een juk geworden. Zwaar als de aarde die op de schouders van Atlas drukt, weegt mij 's mensen leed.'

'Gij traan der weerspiegeling,' sprak Leugen, 'het doel van de mens is het geluk. Gij loopt het in de weg, waardoor ge het uwe in de weg staat. Waarheid, verberg u voor de mens. Zijn treurnis zal stokken, uw tranen zullen drogen. Niet voor lang hoeft ge verholten te blijven. Hoor de stormen reeds loeien. Zie de zeeën reeds zieden. Alras doorklieft Noach V de drabbige baren. Gun de Adamische mens in zijn laatste uur zijn voorspoed. Verberg u in mij, daar zijt ge onvindbaar.' Waarheid schimpte naar Leugen: 'Aan het begin van een tijd lopen onze wegen gescheiden; het einde van een tijd rijgt ze aaneen.'

Na die woorden verdween Waarheid onder de mantel van Leugen. Het aards gejammer verstomde. De mens voltrok zijn Adamische reis. Blij gemutst marcheerde hij de ondergang tegemoet.

Don Fabulist, Ridder der Vagebonden van Het Kapersnest, is woonvagenbewoner. Hij put zijn inspiratie uit het mysterieuze rijk der eenzaamheid en uit het leven in de oorden die hij doorkruist. Al vertellend, in de zwerfverhaal (Bargoens) zingend en al schrijvend, brengt hij ballades, fabels, sproken en sprookjes.

Meer info op www.donfabulist.be

Flyshooter Z 35 Ora et Labora

Het twinrigsysteem aan boord van de Z 35 klaar gemaakt te Oostende op 29.07.2002. (foto lvc)

De flyshootvisserij is een moderne variant op de Deense snurrevaad. De voordelen van de flyshootmethoden zijn: een laag brandstofverbruik; geen verstoring van het bodemleven; vrijwel geen ondermaatse vis (discards) en andere ongewenste bijvangst; vis van uitstekende kwaliteit, onbeschadigde vis. Er wordt bij het flyshooting een nieuwe duurzame techniek gebruikt waarbij de netten niet meer de zeebodem doorploegen zoals bij de boomkorttechniek. De netten zweven boven de bodem. Er wordt een boei verankerd met daaraan een lijn (zegtouw). Deze wordt uitgevierd tot op voldoende lengte (kan 3 à 4 km zijn) en daaraan is een kuilvormig net vastgemaakt, met daaraan een tweede zegtouw. Deze wordt nu ook gevierd en het vaartuig neemt de eerst uitgezette boei weer aan boord en begint dan op beide touwen te winden zodat het net naar het schip toe getrokken wordt. De zegtouwen rollen over de bodem en doen stofwolken ontstaan die de vissen opschrikken. De grote vissen blijven voor de touwen zwemmen en worden in het net gedreven.

Deze visserij is vooral geschikt voor vlakke zanderige gebieden

30.06.2011. Het flyshootersysteem wordt voor de brug van de Z 35 geplaatst. De verschansing werd ook gedeeltelijk verhoogd. (foto lvc)

zonder obstakels. Er wordt alleen gevist over dag omdat de vissen de zegtouwen dan kunnen zien. Ze blijven ervan weg zwemmen en komen zodoende uiteindelijk in het net terecht. Om de trekkracht op beide touwen gelijk te houden wordt gebruik gemaakt van het Marelec trekkrachtsysteem. De Z. 35 ORA ET LABORA werd door de firma Gardec te Zeebrugge omgebouwd tot twinrigger en flyshooter zodat er dan zowel over dag (flyshooting) als 's nachts (twinrigger) gevist kan worden.

Bij het twinriggeren worden twee trawlnetten naast elkaar gesleept. Er zitten scheerborden aan beide uiteinden, die de netten zullen openhouden.

Het vaartuig vertrok donderdagavond 11 augustus 2011 uit Zeebrugge met bestemming IJmuiden. Op vrijdagmorgen vertrok het vaartuig dan naar zee voor een paar proeftrekken. De Z 99 ARAVIS was de eerste flyshooter van de Belgische visserij en dit vaartuig werd door Padmos in Nederland omgebouwd.

(lvc)

Veranderingen in de officiële lijst der Belgische vissersschepen

(Veranderingen tot 27 juni)

Wijziging motor

- * Z 571 CUSTOS DEUS - Nieuwe motor A.B.C. van 959 kW, bouwjaar 2010. Zeebrief ZVIS 643. 22.02.2011
- * Z 576 MARE NOSTRUM - Nieuwe motor A.B.C. van 959 kW, bouwjaar 2011. Zeebrief: ZVIS 647.12.05.2011
- * Z 548 FLAMINGO - Nieuwe motor A.B.C. van 942 kW, bouwjaar 2010. Zeebrief: ZVIS 649.07.06.2011

Vervallen zeebrieven

- * Z 575 HEIN SENIOR - Zeebrief ZVIS 644. - 07.04.2011
- * O 82 NAUTILUS - Zeebrief ZVIS 645 - 24.04.2011

Adreswijziging

- * Z 67 RUBENS: bvba Oude Audenda, Brugsesteenweg 71b, 8370 Blankenberge Zeebrief ZVIS 648 16.05.2011

Naamverandering

- * Z 90 OOSTHINDER werd Z 90 FRANCINE. BVBA Rederij Longships. Zeebrief ZVIS 646 van 09.05.2011
- * Z 84 ALBRECHT RODENBACH werd Z 84 CALYPSO. BVBA rederij BEVAN. Zeebrief ZVIS 650 van 16.06.2011

Geschrap

- * Z 69 ATLANTIS - BVBA Rederij De Kaper. Wordt ingezet als passagiersschip.

Greenpeace dropt stenen in Noordzee

Milieuorganisatie Greenpeace dumpst grote natuurstenen op de bodem van een natuurgebied in het Duitse deel van de Noordzee. De stenen moeten voorkomen dat vissers sleepnetten gebruiken in het gebied.

Het Sylter Buitenrif, een belangrijk paaigebied voor bruinvissen, is al sinds 2004 een officieel natuurgebied. Maar de bescherming van het gebied blijft dode letter, zegt Greenpeace.

Het is niet de eerste keer dat Greenpeace natuurstenen dropt op de zeebodem om vissers te ontmoedigen. In juni deed de organisatie hetzelfde om de Klaverbank in de Nederlandse Noordzee te beschermen.

Wetenschappers zijn het erover eens dat zee-reservaten de beste manier zijn om een heel ecosysteem te laten herstellen.

In zee-reservaten kan de natuur aansterken en krijgen de vissen de kans om groter te worden, waardoor ze voor meer nageslacht zorgen. Dat is ook in het belang van de vissers, voert Greenpeace aan.

De Nederlandse staatssecretaris Henk Bleker heeft al verklaard dat 10 tot 15 procent van de Noordzee gesloten moet worden voor de visserij zodat de natuur daar kan herstellen. Het is nu aan Vlaams minister-president Kris Peeters om een gelijkaardige positie in te nemen, zegt Greenpeace. (Bron De Wereld Morgen)

Plaatsgebrek noopt ons ertoe de 81ste aflevering van onze **vloot-inventaris** naar volgende maand te verschuiven. Hetzelfde geldt voor de nieuwste aflevering over **radiocommunicatie op zee** en voor de **boekenrubriek**. In oktober publiceren we eveneens een bijdrage over de **geschiedenis van de scheepswerven op de Rupel**, een zijrivier van de Schelde en over de **bouw van een Baasroodse palingbotter**.

VEEL PAPIER WEINIG CHOCOLA

Chris (Prut) Meyers is visser aan boord van de Z 90. Visserijschool liep hij in Heist. Hij is gehuwd met Elke waarmee hij dochtertje Elise grootbrengt. Hij was dit jaar ook op Pukkelpop. Het festival moest dienen als inspiratie voor nieuwe CD-aankopen. Maar dat viel dus letterlijk en figuurlijk in het water. Geluk-

kig stond hij ver van de getroffen podia en zijn gedachten gaan nu uit naar de slachtoffers en hun familie. Hij hoopt dat ze Pukkelpop niet afschaffen.

ZOEKT TE KOOP:

EEN VW T1, IN GOEDE STAAT

Zoals beloofd volgt hier, exclusief voor HVB, het relaas van m'n eerste reis als schipper: het Grote Avontuur!

Acht jaar geleden is me ook al zo'n kans geboden, maar ik heb die toen afgewezen. De reder had toen al vertrouwen in me, maar ik nog niet in mezelf. Verstand komt pas met de jaren en als het vroeger komt is 't ook niet goed.

Had ik 8 jaar geleden toegehaapt was ik nu misschien al ergens een vaste schipper of... misschien zat ik nu thuis, in de dwangbuis, met een burn out. Intussen zou ik wellicht wel met m'n droomwagen gereden hebben, een VW

T1. Dat bedacht ik toen ik m'n loonbriefje zag, resultaat van een besomming die dan nog matig genoemd moest worden.

De vangst zelf was oké (toch voor schipper die nog een groentje is) maar de tongprijzen waren veel gezakt. Als schipper moet je veel geluk hebben, vooral met de visprijen.

Het Avontuur begon in La Pallice. Ongeduldig zat ik te wachten tot de sluizen openden (wat ik anders zelden heb). Met een dosis gezonde stress en met toegeknepen billen voeren we weg uit La Pallice, wat, afgezien van de vele jachtjes die daar aanwezig zijn, toch een makkelijke haven is om in- en uit te varen.

Wat een raar gevoel was dat, ik op de brug, verantwoordelijk voor zes man en hun loon en voor een peperduur vaartuig. De zenuwen stonden niet al te gespannen, zoals ik eerst nog gevreesd had en de stress die ik had was normaal te noemen. Wie zou zo'n stress niet voelen tijdens z'n eerste reis als schipper?

Ik had gedacht onderweg veel tijd te hebben om het fameuze scheepsdagboek bij te houden en ook nog tijd om wat aan m'n column te sleutelen. Wel, beste lezer, hierbij ontkracht ik de mythe dat schippers maar wat in hun stoel zitten te suffen tot ze de wacht kunnen overgeven aan iemand anders

Veel fysieke arbeid is er dan wel voor zo'n schipper niet te verrichten, maar de grijze hersencellen van zo'n mens zitten niet stil. Wie al een lange schippersloopbaan achter zich heeft liggen, zal wel meer op automatische piloot kunnen draaien, maar bij mij was daar geen sprake van. Ik heb me vroeger eigenlijk nooit echt geïnteresseerd in de fitnesses van de visgronden, hoe er daar gevist moet worden en wat daar de beste lijntjes zijn. Ik placht m'n wacht te lopen en daarmee was de kous voor mij af.

Nu was het dus behelpen, met tracks van vorige reizen of zelfs van de voorbije jaren. En het me intussen maar beklagen dat ik daar vroeger niet meer op had willen letten. Spijt komt echter nooit op tijd.

De bemanning werd behoorlijk verwend qua extra wachtlopen van de nieuwbakken schipper zelve. Want zo'n taak heeft ook voordelen. Je kan op de brug veel naar muziek luisteren, en je bent ook baas over de volumeknop. Normaal gezien wordt mijn muziekcollectie door de collega's nogal sceptisch bekeken. (Zou goede smaak zuinig bedeed worden?). Maar daar moet de schipper zich niets van aantrekken. De schipper is zijn eigen DJ.

Ik heb nog dingen ontdekt tijdens mijn maidentrip. Een schipper denkt anders over de dingen dan een matroos. De tongen die je gevangen hebt blijken toch niet zo groot te zijn eens ze in de vismijn staan. Maar het belangrijkste is toch wel dat de ervaring meegevallen is en er voor mij dus nog reizen als schipper zullen volgen.

PS: lezers die een VW T1 hebben staan en die zo'n wagen aan een zeeprijsje willen verkopen, melden zich nu aan.

Chris Prut • chris.prut@telenet.be

N.V. WILLEMS

Recuperatiebedrijf

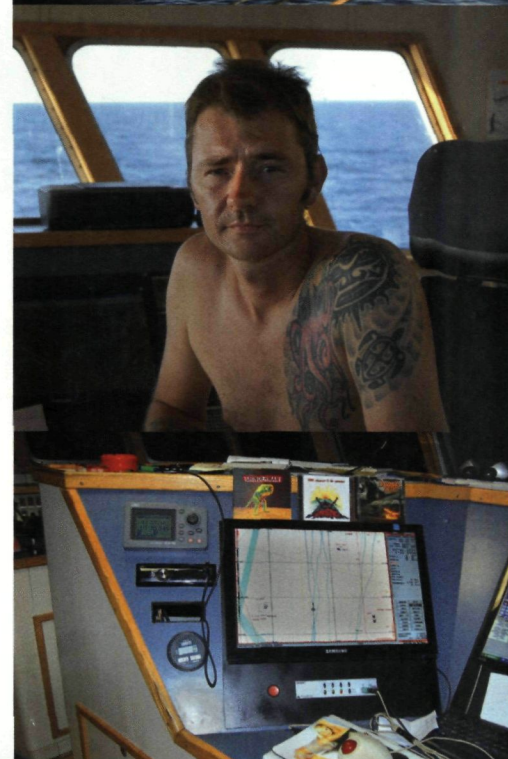
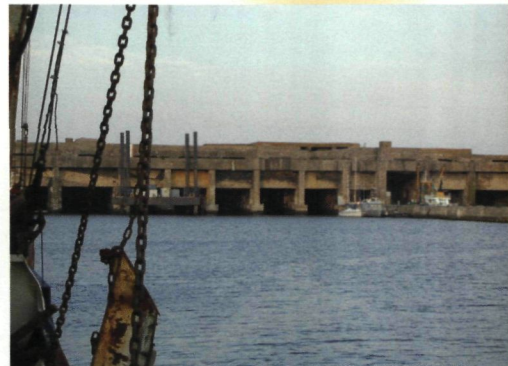

Oude metalen en containerdienst

Kalsijdeweg 3, 8470 Gistel (Snaaskerke)

Tel (059) 51 44 66

Container nodig?
Bel 059 / 51 44 66

Dag van de Garmaal

Zaterdag 24 september 2011

Locatie: Vismijn, Nieuwpoort

Volledig programma op www.nieuwpoort.be

VANQUATHEN - LOMBAERTS - EGGERMONT **Advocatenassociatie**

Georges VANQUATHEN
Jean-Luc LOMBAERTS
Marijke EGGERMONT

Invalidenlaan 14
8301 Knokke-Heist

Tel. 050 51 43 43
Fax 050 51 03 06
G.S.M. 0475 68 00 69

E-mail info@vanquathemenpartners.be

- Visserijreglementering
- Maritiem recht
- Handels- en vennootschapsrecht
- Faillissementsrecht
- Bouwrecht en contracten
- Huurrecht: handel en privaat
- Verkeersrecht
- Invorderingen
- Familierecht